

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu Strategii Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 - 2031

Kwiecień 2026

Wykonawca prognozy: Eco-clue Witold Wołoszyn

Data sporządzenia prognozy: 14.04.2026 r.

Podpis autora prognozy: Witold Wołoszyn

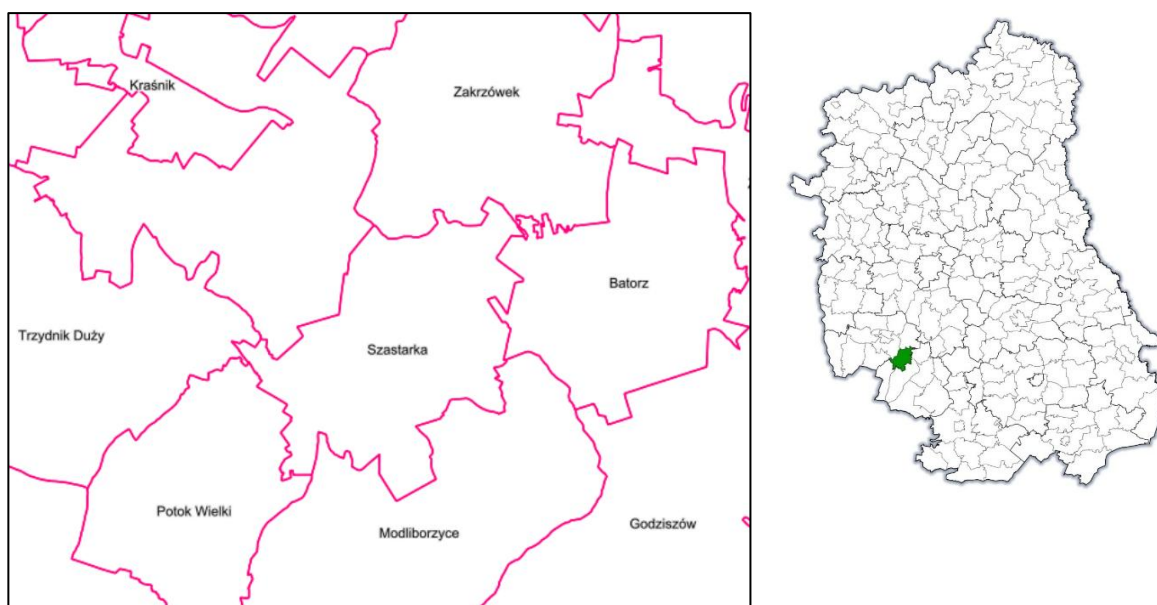
Spis treści

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	28
III.1. Ogólne informacje o obszarze objętym Strategią	28
III.2. Charakterystyka geograficzna i udokumentowane złoża kopalin.....	28
III.3. Wody	32
III.3.1. Wody powierzchniowe.....	32
III.3.2. Wody podziemne	34
III.5. Warunki klimatyczne	38
IV. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	39
IV.1. Jakość powietrza atmosferycznego.....	40
IV.2. Jakość wód.....	41
IV.2. 1. Jakość wód powierzchniowych.....	41
IV.2. 2. Jakość wód podziemnych	42
V. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	43
V.1. Obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych ustaw	43
V.2. Zabytki	47
V.3. Problemy ochrony środowiska	47
V.4. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	48
VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	48
VII. Przewidywane oddziaływania na środowisko.....	54
VII.1. Założenia analityczne i identyfikacja oddziaływań	54
VII.2. Oddziaływania na ludzi	57
VII.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę	58
VII.4. Oddziaływania na zasoby i jakość wód	59
VII.5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat.....	60
VII.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz	61
VII.7. Oddziaływania na zasoby naturalne oraz na zabytki i dobra kultury.....	62
VII.8. Oddziaływania skumulowane.....	62
VII.9. Oddziaływania na obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000.....	63

VIII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	64
IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	65
X. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	65
XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	67
Wykorzystane materiały	72
Spis rycin i tabel	74
Załącznik 1. Oświadczenie autora prognozy	75

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 - 2031 obejmuje powierzchnię 7 331 ha, zamieszkaną przez 5 344 osoby (dane GUS BDL za 2024 r.). Gmina Szastarka jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części powiatu kraśnickiego w województwie lubelskim. Gmina Szastarka sąsiaduje z sześcioma gminami: od północy graniczy z gminą Kraśnik i gminą Zakrzówek (powiat kraśnicki), od zachodu z gminą Trzydnik Duży (powiat kraśnicki), od południa i od wschodu z gminami: Potok Wielki, Modliborzyce, Batorz (powiat janowski) (ryc. 1).

Ryc. 1. Położenie gminy Szastarka w województwie lubelskim.

Źródło: <https://lubelskie.e-mapa.net/> ; projekt Strategii Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031

Strategia Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031 została opracowana zgodnie z zasadami, metodyką, zakresem oraz uwarunkowaniami prawnymi zawartymi w następujących aktach prawnych:

- ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 poz. 1153 t.j.),
- ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2025 poz. 198 t.j.),
- ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112 t.j.)
- ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 poz. 1130 t.j.) oraz ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2025 poz. 527).

Misją Gminy Szastarka jest prowadzenie odpowiedzialnej i zrównoważonej polityki rozwoju, opartej na wysokim potencjale rolniczym, aktywności mieszkańców oraz korzystnym położeniu komunikacyjnym, ukierunkowanej na podnoszenie jakości życia lokalnej społeczności.

Samorząd Gminy Szastarka dąży do tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi nowoczesnego i konkurencyjnego rolnictwa, przetwórstwa rolno - spożywczego, lokalnej przedsiębiorczości oraz usług, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska przyrodniczego i

krajobrazu wiejskiego. Istotnym elementem działań gminy jest wzmacnianie kapitału społecznego, aktywizacja zawodowa mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i depopulacji.

Gmina realizuje swoją misję poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, poprawę dostępności komunikacyjnej, wspieranie edukacji i inicjatyw oddolnych, budowanie partnerstw lokalnych oraz efektywne i przejrzyste zarządzanie, oparte na dialogu z mieszkańcami.

Wizja: *Gmina Szastarka po roku 2031 to nowoczesna i rozwijająca się gmina wiejska o silnych fundamentach rolniczych i zróżnicowanej strukturze gospodarczej, wykorzystująca swoje położenie przy głównych szlakach komunikacyjnych do wzmacniania atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej.*

Jest to obszar przyjazny mieszkańcom, oferujący wysoką jakość usług publicznych, bezpieczną i funkcjonalną infrastrukturę oraz szerokie możliwości aktywności zawodowej i społecznej. Nowoczesne rolnictwo, rozwinięte przetwórstwo oraz lokalna przedsiębiorczość stanowią stabilną podstawę gospodarczą gminy, a turystyka weekendowa i agroturystyka uzupełniają jej potencjał dochodowy.

Szastarka po roku 2031 to wspólnota świadoma swojej tożsamości, dbająca o dziedzictwo kulturowe i krajobrazowe, odporna na wyzwania klimatyczne i demograficzne, aktywna społecznie oraz skutecznie współpracująca z partnerami lokalnymi i regionalnymi. To gmina konkurencyjna w skali powiatu i województwa, zapewniająca mieszkańcom stabilne warunki do życia, pracy i rozwoju w harmonii z otaczającym środowiskiem.

W dokumencie programowym przedstawiono 4 cele strategiczne oraz towarzyszące im cele operacyjne. Zostały one sformułowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i potencjałów.

Cel strategiczny I: Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka lokalna

Cel operacyjny 1.1 - Rozwój terenów inwestycyjnych i wsparcie przedsiębiorczości

Cel operacyjny 1.2 - Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

Cel strategiczny II: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej

Cel operacyjny 2.1 - Rozwój infrastruktury drogowej i transportowej

Cel operacyjny 2.2 - Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja

Cel operacyjny 2.3 - Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna

Cel operacyjny 2.4 - Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym

Cel strategiczny III: Silna i aktywna wspólnota lokalna

Cel operacyjny 3.1 - Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Cel operacyjny 3.2 - Nowoczesna i dostępna edukacja

Cel operacyjny 3.3 - Rozwój usług społecznych i integracja mieszkańców

Cel operacyjny 3.4 - Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego

Cel operacyjny 3.5 - Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Cel strategiczny IV: Bezpieczna i sprawnie zarządzana gmina

Cel operacyjny 4.1 - Wzmocnienie systemu bezpieczeństwa i obrony cywilnej

Cel operacyjny 4.2 - Cyfrowa i nowoczesna administracja

Cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031 są spójne z celami, zasadami i rekomendacjami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz z polityką spójności na lata 2021 – 2027.

Projekt Strategii zawiera listę 93 projektów realizujących cele strategiczne (tab. 1 - 4). Ich źródłem są przede wszystkim zidentyfikowane na etapie diagnostycznym obszary potencjalnej

współpracy. Projekty wskazują sposoby rozwiązania określonych problemów, a także wzmacniają zidentyfikowane potencjały.

Tab.1. Lista projektów w ramach celu strategicznego I: ***Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka lokalna.***

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
Cel operacyjny 1.1. Rozwój terenów inwestycyjnych i wsparcie przedsiębiorczości			
1.	Rozwój Strefy Gospodarczej	Kompleksowe uzbrojenie terenu (drogi wewnętrzne, wodociąg , energia, światłowód), podział oraz wykup gruntów pod drogi.	
2.	Utworzenie targowiska gminnego	Kompleksowe uzbrojenie terenu (utwardzenie placu, dojazd, zadaszenie), podział oraz wykup, odrolnienie gruntów pod plac.	
3.	Przygotowanie niewykorzystanych budynków gminnych dla inwestorów	Budynek Szkoły Brzozówka, budynek Szkoły Majdan-Obleszcze - rekultywacja terenu wokół budynków .	
4.	Zakup i montaż towaromatów na terenie gminy	Budowa towaromatów służących rolnikom i mieszkańcom do sprzedaży produktów rolnych i rękodzieła – 6 sztuk.	
5.	Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	Projekt zakłada utworzenie Centrum Wsparcia NGO przy jednej z instytucji gminnych (np. w GOK lub w budynku dostępnym publicznie), którego zadaniem będzie profesjonalne wspieranie organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych działających na terenie Gminy Szastarka. Centrum zapewni doradztwo prawne i księgowe, pomoc w pisaniu wniosków o dotacje, szkolenia z zarządzania projektami, animację lokalnych działań i wsparcie w zakresie promocji wydarzeń. W ramach projektu planuje się również udostępnienie przestrzeni biurowej, sal szkoleniowych oraz sprzętu (laptopy, drukarki, projektory), a także wprowadzenie konkursów na mikrogranty dla lokalnych inicjatyw mieszkańców.	
6.	Zakup pojazdów i sprzętu transportowego na potrzeby Gminy Szastarka	Projekt zakłada zakup nowoczesnych pojazdów i sprzętu transportowego niezbędnego do sprawnej i efektywnej realizacji zadań własnych Gminy Szastarka oraz jednostek organizacyjnych gminy. Inwestycja obejmuje zakup różnego typu pojazdów dostosowanych do specyfiki wykonywanych prac administracyjnych, technicznych, komunalnych i społecznych. W ramach projektu planuje się zakup m.in.: busów osobowych do transportu mieszkańców, uczniów, seniorów oraz pracowników instytucji, samochodów technicznych i pojazdów dostawczych do obsługi zadań komunalnych, drogowych i infrastrukturalnych,	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		pojazdów ciężarowych i ciągników wykorzystywanych przy utrzymaniu dróg, zieleni, zimowym utrzymaniu terenu oraz pracach gospodarczych, lekkich pojazdów elektrycznych (np. hulajnóg elektrycznych) wykorzystywanych przez pracowników terenowych do szybkiego przemieszczania się po obszarach miejscowości oraz realizacji zadań inspekcyjnych i administracyjnych. Zakup nowych pojazdów poprawi efektywność działania urzędu oraz jednostek gminnych, skróci czas reakcji na zgłoszenia mieszkańców, usprawni transport lokalny, a także zmniejszy koszty eksploatacji w porównaniu z wysłużoną flotą. Wprowadzenie pojazdów niskoemisyjnych i elektrycznych przyczyni się dodatkowo do ograniczenia emisji spalin i poprawy jakości środowiska na terenie gminy. Realizacja projektu zwiększy mobilność administracji, poprawi jakość usług publicznych oraz zapewni odpowiednie zaplecze techniczne do sprawnego wykonywania zadań gminy.	
7.	Wzmocnienie potencjału w administracji - podnoszenie kompetencji pracowników	Podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządu gminy obejmujące różnorodne formy doskonalenia zawodowego: szkolenia merytoryczne, szkolenia z nowych technologii.	
8.	Zespół z potencjałem – rozwój kadr w administracji	Warsztaty rozwojowe i integracyjne dla pracowników Urzędu Gminy.	
Cel operacyjny 1.2. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej			
1.	Utworzenie sieci atrakcji turystycznych i rekreacyjnych na terenie gminy	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół budynków gminnych i remiz OSP, utworzenie części rekreacyjnych i wypoczynkowych - 9 lokalizacji.	
2.	Projekt i wykonanie Witaczy drogowych	Przygotowanie projektu, wykonanie i montaż w terenie witaczy drogowych.	
3.	Utworzenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	Budowa 4 placów zabaw i siłowni zewnętrznych na terenie gminy.	
4.	Budowa ławeczek solarnych	Budowa ławeczek służących do odpoczynku z możliwością skorzystania z zasilania i wi-fi – 6 sztuk.	
5.	Zagospodarowanie przestrzeni wokół stawu w Wojciechowie	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół stawu w Wojciechowie, utworzenie części rekreacyjnych i wypoczynkowych.	

Tab. 2. Lista projektów w ramach celu strategicznego II: *Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej.*

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
Cel operacyjny 2.1. Rozwój infrastruktury drogowej i transportowej			
1.	Regulacja stanu prawnego dróg na terenie gminy	Pomiary, podziały oraz przejęcia gruntów pod drogi.	
2.	Wymiana i ujednolicenie przystanków komunikacyjnych na terenie gminy	Wymiana istniejących wiat przystankowych i budowa nowych - 23 sztuki.	
3.	Remont i modernizacja dróg	Remont i modernizacja dróg gminnych i powiatowych (we współpracy z Powiatem Kraśnickim) wraz z infrastrukturą pieszą i rowerową.	
Cel operacyjny 2.2. Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja			
1.	Modernizacja ujęć wody	Ulepszanie istniejącej infrastruktury wodociągowej poprzez wymianę, rozbudowę lub wprowadzenie nowych technologii które obejmują modernizację pomp i rurociągów, wymianę lub dodanie zbiorników akumulacyjnych i urządzeń do uzdatniania, a także instalację nowoczesnych systemów pomiarowych i dezynfekcji.	
2.	Budowa wodociągu	Wykonanie nowej, kompletnej infrastruktury umożliwiającej dostarczanie wody do odbiorców którzy nie mają dostępu do wodociągu. Obejmuje to przygotowanie terenu, wykonanie wykopów, zakup i montaż rur i armatury, budowę przyłączy, zabezpieczenie sieci oraz przeprowadzenie prób ciśnieniowych i dezynfekcji, odtworzenie nawierzchni oraz uruchomienie sieci do eksploatacji.	
3.	Rozbudowa i modernizacja istniejącego wodociągu	Prace obejmują: wykonanie projektów, wykonanie nowych odcinków sieci, wymianę zużytych rur i armatury, przebudowę przyłączy, montaż nowoczesnych urządzeń sterujących i zabezpieczających oraz dostosowanie infrastruktury do aktualnych standardów technicznych. Realizacja zadania uwzględnia przeprowadzenie prób ciśnieniowych, dezynfekcji oraz przywrócenie terenu do stanu pierwotnego. Zakup wodomierzy nowych technologii, zakup oprogramowania do zdalnych odczytów, zakup wodomierzy obecnie użytkowanych, utrzymanie rozbudowa i modernizacja obszarów będących integralną częścią ujęcia wody.	
4.	Badania wody oraz ścieków	Monitoring obejmujący analizy fizykochemiczne i mikrobiologiczne wody z ujęć, sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody.	
5.	Zwiększenie odporności systemu na kryzysy	Zabezpieczenie awaryjnych źródeł wody, modernizacja zbiorników, współpraca z sąsiednimi gminami, budowa nowych zbiorników.	
6.	Zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi	Uwzględnienie w dokumentach strategicznych planów wodnych (np. plany zagospodarowania wodami, plany przeciwdziałania suszy),	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		Edukacja mieszkańców - racjonalne gospodarowanie wodą, ochrona zasobów, programy oszczędzania wody (np. retencja deszczówki, zbiorniki na deszczówkę).	
7.	System małej retencji	Rozwój systemu małej retencji poprzez budowę i modernizację niewielkich zbiorników wodnych, mających na celu zwiększenie retencji opadowej, poprawę bilansu wodnego oraz ograniczenie skutków suszy i podtopień. Działania obejmują lokalizację nowych obiektów retencyjnych, rekultywację istniejących zbiorników, budowę zastawek i progów piętrzących oraz zagospodarowanie terenów wokół nich. Realizacja przedsięwzięcia wspiera ochronę środowiska, zwiększa bioróżnorodność, poprawia warunki hydrologiczne i może pełnić funkcję rekreacyjną.	
Cel operacyjny 2.3. Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna			
1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Szastarka	Termomodernizacja budynków: remizy OSP – 7 obiektów, Ośrodek Zdrowia Szastarka, budynek wielofunkcyjny Szastarka, budynek Wiejskiego Domu Kultury w Szastarce, Szkoły Podstawowe.	
2.	Energia i ciepło ze źródeł odnawialnych w obiektach użyteczności publicznej	Wymiana źródeł ciepła i energii, wykonanie instalacji OZE w obiektach użyteczności publicznej należących do Gminy Szastarka.	
3.	Montaż odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców gminy	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w zasilaniu domów jednorodzinnych (energia elektryczna i energia ciepła) - fotowoltaika, pompy ciepła, solary. Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach indywidualnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do środowiska naturalnego.	
Cel operacyjny 2.4. Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym			
1.	Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Dostosowanie placu, ogrodzenie, wydzielenie miejsc do selekcji odpadów, monitoring, budowa budynku, zakup i montaż wagi.	
2.	Zakup kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów	Zakup kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów (tekstylia, baterie, leki).	
3.	Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Realizacja własnego projektu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.	

Tab. 3. Lista projektów w ramach celu strategicznego III: *Silna i aktywna wspólnota lokalna*.

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej			
1.	Budowa hali sportowej	Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie, z zapleczem szatniowo-sanitarnym i magazynowym.	
2.	Budowa boiska wielofunkcyjnego typu „Orlik”	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
3.	Rewitalizacja i rozbudowa placu zabaw	Modernizacja istniejącego placu zabaw (wraz z podłożem) oraz instalacja nowych urządzeń i strefy rekreacyjnej przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
4.	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół szkoły - „Zielona klasa” - przestrzeń do nauki i wypoczynku na świeżym powietrzu	Budowa wiaty edukacyjnej - miejsca i przestrzeni do nauki na świeżym powietrzu oraz zakup i montaż ławek, stolików, leżaków, koszy do segregacji, oświetlenia, nasadzenia krzewów i drzew przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
5.	Zagospodarowanie terenów zielonych wokół szkoły - park edukacyjny (ogród sensoryczny)	Utworzenie parku edukacyjnego/ogrodu sensorycznego z urządzeniami oddziałującymi na zmysły oraz strefami edukacyjnymi przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
6.	Zakup i montaż stojaków na rowery	Zakup i montaż stojaków na rowery przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
7.	Budowa miasteczka rowerowego/drogowego	Budowa bezpiecznego miasteczka drogowego do nauki przepisów ruchu drogowego przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
8.	Strefa aktywności ruchowej przy szkole	Budowa siłowni zewnętrznej dostosowanej dla dzieci i dorosłych przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
9.	Poprawa bezpieczeństwa - ogrodzenie szkoły	Naprawa i uzupełnienie ogrodzenia wokół szkoły i placu zabaw przy Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie	
10.	Budowa boiska wielofunkcyjnego typu „Orlik”	Budowa na terenie Zespołu Szkół w Szastarce budowy boiska wielofunkcyjnego.	
11.	Rozbudowa placu zabaw	Rozbudowa placu zabaw przy Zespole Szkół w Szastarce.	
12.	Modernizacja Stadionu Sportowego w Polichnie Czwartej	Remont części sportowej i budowa pomieszczeń zaplecza socjalnego, budowa zadaszanej widowni, wiaty rekreacyjnej i zagospodarowanie terenu.	
Cel operacyjny 3.2. Nowoczesna i dostępna edukacja			
1.	Termomodernizacja budynku szkoły i hali w Polichnie	Termomodernizacja budynku szkoły i hali sportowej wraz z zapleczem, łącznie z wymianą dachu i instalacją grzewczą w Szkole w Polichnie	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
2.	Modernizacja budynku szkoły w Polichnie	Prace adaptacyjne i modernizacyjne obejmujące: remont i modernizację pracowni oraz pomieszczeń gospodarczych, doposażenie placu zabaw, doposażenie sali komputerowej (zakup komputerów), wymianę stolarki okiennej, profesjonalne nagłośnienie hali sportowej, wymianę ogrodzenia od strony boiska wielofunkcyjnego, zakup nowych ławek i krzeseł z regulowaną wysokością, montaż suszarek do rąk w łazienkach, wymianę oświetlenia na energooszczędne, zakup sztandaru, montaż ławek wieloosobowych, dodatkowe pomieszczenie na opał. Cykliczne wyjazdy na basen w 3 kategoriach wiekowych: przedszkole, klasy 1-3 oraz 4-8.	
3.	Kompleksowa termomodernizacja szkoły w Blinowie	Ocieplenie, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja kotłowni budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
4.	Wymiana pokrycia dachowego szkoły w Blinowie	Wymiana pokrycia dachowego, zakup i montaż śniegołapów, orynnowania i instalacji odprowadzającej na budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
5.	Winda dla osób z niepełną sprawnością w szkole w Blinowie	Budowa windy dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu zapewnienia dostępności w budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
6.	Dostosowanie toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w szkole w Blinowie	Modernizacja i dostosowanie toalet dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym dla dzieci ze specjalnymi potrzebami w budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
7.	Parking i podjazd dla osób z niepełnosprawnościami w szkole w Blinowie	Budowa parkingu, wyznaczenie miejsca dla osób z niepełnosprawnościami oraz dla rodzin z dziećmi, budowa podjazdów przy budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
8.	Adaptacja przestrzeni edukacyjnej - sale modułowe, strefy pracy cichej i terapeutycznej w szkole w Blinowie	Adaptacja pomieszczeń oraz stworzenie nowoczesnych przestrzeni edukacyjnych. Utworzenie nowych sal lekcyjnych oraz elastycznych sal modułowych, utworzenie stref cichej nauki i przestrzeni do pracy indywidualnej i terapeutycznej wraz z zakupem wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych/terapeutycznych w budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
9.	Pracownie przedmiotowe i językowe w szkole w Blinowie	Utworzenie laboratoriów przedmiotowych oraz pracowni językowej w budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
10.	Sala Doświadczeń Świata w szkole w Blinowie	Adaptacja pomieszczeń i utworzenie Sali Doświadczeń Świata wraz z zakupem wyposażenia, pomocy dydaktycznych i terapeutycznych do terapii polisensorycznej w budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
11.	Sala Integracji Sensorycznej (SI) w szkole w Blinowie	Adaptacja pomieszczeń i utworzenie Sali SI (terapii integracji sensorycznej) wraz z zakupem wyposażenia, pomocy dydaktycznych i terapeutycznych do terapii integracji	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		sensorycznej w budynku Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
12.	Modernizacja sprzętowa sal lekcyjnych w szkole w Blinowie	Zakup monitorów interaktywnych, komputerów/laptopów oraz urządzeń multimedialnych, w tym zakup nagłośnienia wraz z oprogramowaniem dla Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
13.	Poprawa bezpieczeństwa – modernizacja monitoringu w szkole w Blinowie	Zakup i montaż kamer oraz systemu bezpieczeństwa cyfrowego dla Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
14.	Dostosowania oddziałów przedszkolnych do przepisów prawa w szkole w Blinowie	Dostosowanie funkcjonowania oddziałów przedszkolnych do przepisów prawa, w tym o przepisów przeciwpożarowych i bhp oraz standardów opieki w Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
15.	Wymiana pokrycia dachowego na budynku Zespołu Szkół w Szastarce	Wymiana pokrycia dachowego na budynku Zespołu Szkół w Szastarce wraz z odgromieniem, śniegołapami oraz orynnowaniem.	
16.	Budowa windy dla osób z niepełnosprawnościami w budynku Zespołu Szkół w Szastarce.	Budowa windy dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu zapewnienia dostępności w budynku Zespołu Szkół w Szastarce.	
17.	Wymiana stolarki okiennej w budynku Zespołu Szkół w Szastarce.	Wymiana stolarki okiennej w budynku Zespołu Szkół w Szastarce na okna zespolone trójzszybowe.	
18.	Wyrównywanie szans edukacyjnych „Równe szanse w Blinowie”	Organizacja zajęć wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, terapeutycznych oraz zajęć rozwijających zainteresowania uczniów, zajęcia sportowo-rekreacyjne, warsztaty wyjazdowe dla uczniów Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
19.	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne uczniów	Organizacja dodatkowych zajęć z psychologiem i pedagogiem, zajęcia integracji społecznej i budowania dobrostanu ucznia dla uczniów Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
20.	„Eko-uczeń” -edukacja ekologiczna	Warsztaty, konkursy, akcje, projekty ekologiczne dla uczniów Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
21.	Doskonalenie kadry pedagogicznej	Szkolenia dla nauczycieli z zakresu oceniania kształtującego, metod aktywizujących, mediacji, pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych dla kadry Szkoły Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
22.	Rozwój kadry kierowniczej szkoły	Szkolenia z zarządzania zespołem, mediacji, komunikacji, prawa oświatowego w Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
23.	Wymiana doświadczeń i wizyty studyjne	Wyjazdy nauczycieli i kadry zarządzającej do szkół w innych regionach oraz za granicą w celu obserwacji dobrych praktyk w Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
Cel operacyjny 3.3. Rozwój usług społecznych i integracja mieszkańców			
1.	Realizacja programów i projektów integracyjnych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	Wzmocnienie integracji społecznej osób starszych i z niepełnosprawnościami, poprawa jakości życia oraz aktywizacja tych grup społecznych, zmniejszenie poczucia izolacji i osamotnienia wśród uczestników.	
2.	Wsparcie rodzin w kryzysie, borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Poprawa sytuacji rodzin w kryzysie, wzrost dostępności do profesjonalnego wsparcia psychologicznego i pedagogicznego, zmniejszenie liczby problemów opiekuńczo-wychowawczych wśród rodzin objętych wsparciem.	
3.	Rozwój usług asystenta osoby z niepełnosprawnościami	Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, ułatwienie codziennego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnościami.	
4.	Centrum aktywności lokalnej	Udostępnianie szkoły i hali gimnastycznej mieszkańcom - warsztaty, spotkania, zajęcia dla seniorów, animacje dla rodzin w Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
5.	„Rodzinna szkoła” - współpraca z rodzicami	Warsztaty dla rodziców (np. psychologiczne, wychowawcze) w Szkole Podstawowej im. św. Jadwigi Królowej w Blinowie.	
Cel operacyjny 3.4. Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego			
1.	Remont Gminnego Centrum Kultury	Remont pomieszczeń GCK w Polichnie, adaptacja pomieszczeń na pracownie tematyczne, dostosowanie budynku dla osób z niepełnosprawnościami, budowa windy.	
2.	Remont i wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Szastarce	Remont pomieszczeń WDK, zakup wyposażenia, dostosowanie budynku dla osób z niepełnosprawnościami.	
3.	Utworzenie świetlic wiejskich	Utworzenie sieci świetlic wiejskich w lokalach remiz OSP (adaptacja, remont pomieszczeń, wyposażenie, zatrudnienie pracowników).	
4.	Zachowanie i aktywne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie prac konserwatorskich, renowacyjnych i restauratorskich, a także dostosowanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i turystycznych, promowanie lokalnego dziedzictwa poprzez działania informacyjne i edukacyjne. Włączenie zabytków w rozwój turystyki ma wzmocnić atrakcyjność turystyczną gminy oraz budować jej pozytywny wizerunek.	
5.	Opieka nad grobami wojennymi	Systematyczna opieka nad grobami wojennymi jako ważnym elementem dziedzictwa historycznego i pamięci zbiorowej. Prowadzenie prac porządkowych, konserwatorskich dokumentacyjnych oraz ekshumacyjnych, a także dążenie do poprawy dostępności i estetyki miejsc pamięci. Współpraca z instytucjami państwowymi, organizacjami społecznymi oraz lokalnymi szkołami w zakresie edukacji historycznej i upowszechniania wiedzy o wydarzeniach, które	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		doprowadziły do powstania grobów wojennych. Celem jest zachowanie miejsc pamięci w należytym stanie oraz ich włączenie w działania edukacyjne i obywatelskie, wzmacniające więź mieszkańców z lokalną historią.	
Cel operacyjny 3.5. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami			
1.	Budowa budynku Urzędu Gminy	Budowa budynku administracyjnego spełniającego odpowiednie standardy obsługi mieszkańców gminy oraz wymagania dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.	
2.	Adaptacja budynków użyteczności publicznej – poprawa dostępności	Zniesienie barier architektonicznych we wszystkich gminnych budynkach użyteczności publicznej i edukacyjnej (m.in. montaż wind).	

Tab. 4. Lista projektów w ramach celu strategicznego IV: *Bezpieczna i sprawnie zarządzana gmina.*

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
Cel operacyjny 4.1. Wzmocnienie systemu bezpieczeństwa i obrony cywilnej			
1.	Rozwój potencjału jednostek OSP z terenu gminy Szastarka	Zakup pojazdów ratowniczo – gaśniczych oraz doposażenie w sprzęt i ubrania specjalistyczne jednostek OSP w gminie Szastarka oraz remont budynków jednostek OSP. Projekt przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz sprawnego i efektywnego funkcjonowania jednostek OSP.	
2.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i zapobieganie zagrożeniom na terenie Gminy Szastarka	Zakup i montaż systemu powiadomień ostrzegających mieszkańców przed niebezpieczeństwem, montowany na budynkach publicznych wraz z wdrożeniem systemu alarmowania i ostrzegania ludności. Projekt przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz sprawnego i efektywnego funkcjonowania jednostek OSP.	
3	Modernizacja budynków jednostek OSP	Przeprowadzenie kompleksowych prac modernizacyjnych w budynkach należących do jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy Szastarka. Zakres inwestycji obejmuje m.in. remont pomieszczeń OSP i zaplecza technicznego, termomodernizację obiektów, wymianę instalacji elektrycznej i grzewczej, poprawę warunków sanitarnych, dostosowanie budynków do aktualnych wymogów bezpieczeństwa oraz wykonanie prac zwiększających efektywność energetyczną (ocieplenie, wymiana stolarki, instalacja OZE). Planowane jest również doposażenie budynków w elementy infrastruktury poprawiającej funkcjonalność, takie jak bramy garażowe, systemy wentylacji, oświetlenie LED czy wyposażenie zaplecza szkoleniowego. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy warunków lokalowych jednostek OSP, usprawni ich funkcjonowanie oraz	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców poprzez skrócenie czasu reakcji i zapewnienie strażakom odpowiednich warunków pracy oraz przechowywania sprzętu.	
4.	Zakup i montaż defibrylatorów AED w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy Szastarka	Zakup oraz montaż automatycznych defibrylatorów zewnętrznych (AED) wraz z kapsułami ochronnymi w wybranych budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Szastarka. Urządzenia zostaną zainstalowane w miejscach o wysokiej dostępności, takich jak szkoły, świetlice, obiekty sportowe, budynki administracji samorządowej oraz inne obiekty odwiedzane przez mieszkańców i osoby przebywające na terenie gminy. Kapsuły zabezpieczą urządzenia przed uszkodzeniami, warunkami atmosferycznymi oraz zapewnią całoroczną gotowość do użycia. W ramach projektu przewiduje się również przeprowadzenie szkolenia dla pracowników instytucji oraz członków społeczności lokalnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy i obsługi AED, co pozwoli zwiększyć świadomość i umiejętności w zakresie reagowania na nagłe zatrzymanie krążenia. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do urządzeń ratujących życie, skrócenie czasu reakcji w sytuacjach zagrożenia zdrowia oraz podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji społecznych w obszarze pierwszej pomocy.	
5.	Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego	Kompleksowa modernizacja istniejącego oświetlenia ulicznego oraz rozbudowa sieci oświetleniowej o nowe odcinki na terenie całej Gminy Szastarka. Zakres przedsięwzięcia obejmuje wymianę dotychczasowych opraw na energooszczędne lampy LED, montaż nowych punktów świetlnych w miejscach niedoświetlonych, a także wdrożenie nowoczesnych rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz systemy magazynowania energii. W ramach projektu planuje się montaż instalacji fotowoltaicznych współpracujących z akumulatorowymi magazynami energii, co pozwoli na zasilanie infrastruktury oświetleniowej energią odnawialną, obniżenie kosztów eksploatacyjnych gminy oraz zwiększenie samowystarczalności energetycznej. Jednocześnie przewiduje się wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania oświetleniem, umożliwiającego m.in. regulację natężenia światła, zdalne sterowanie, monitorowanie zużycia energii oraz szybkie wykrywanie awarii. Częścią projektu będzie również montaż samowystarczalnych punktów oświetleniowych (hybrydowych – solarnych i/lub solarnych z magazynem energii) w lokalizacjach, w których brak jest możliwości technicznych podłączenia do sieci energetycznej. Rozwiązanie to zwiększy bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej oraz poprawi dostępność komunikacyjną terenów mniej zurbanizowanych. Realizacja projektu przyczyni się do obniżenia energochłonności infrastruktury gminnej, redukcji emisji CO₂, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, a także zapewni długoterminowe oszczędności w budżecie gminy. Projekt	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		wpisuje się w kierunek rozwoju zielonej i inteligentnej infrastruktury na obszarach wiejskich.	
6.	Rozwój infrastruktury i wyposażenia obrony cywilnej na terenie gminy Szastarka	Znaczące wzmocnienie systemu obrony cywilnej Gminy Szastarka poprzez budowę nowych schronów, modernizację istniejących miejsc ukrycia oraz doposażenie formacji OC w specjalistyczny sprzęt i zaplecze techniczne. W odpowiedzi na rosnące potrzeby w zakresie bezpieczeństwa ludności przewiduje się realizację inwestycji mających na celu zapewnienie mieszkańcom bezpiecznych, przystosowanych do długotrwałego pobytu przestrzeni ochronnych. W ramach projektu planuje się budowę nowych schronów w strategicznych lokalizacjach gminy, w pobliżu obiektów o szczególnym znaczeniu społecznym (szkół, urzędów, obiektów sportowych i centrów miejscowości). Schrony zostaną wyposażone w systemy filtracji powietrza, wentylacji, oświetlenia awaryjnego, zaplecze sanitarne oraz środki łączności, a także magazyny podstawowych zapasów potrzebnych do utrzymania osób w warunkach kryzysowych. Równolegle przewiduje się modernizację istniejących miejsc schronienia poprzez dostosowanie ich do aktualnych wymogów technicznych oraz zwiększenie ich pojemności i funkcjonalności. Projekt obejmuje także zakup agregatów prądotwórczych oraz systemów awaryjnego zasilania dla kluczowych obiektów infrastruktury publicznej, rozbudowę systemów alarmowania i łączności, a także doposażenie formacji OC w sprzęt techniczny, medyczny, oświetlenie przenośne, środki ochrony osobistej oraz wyposażenie niezbędne do prowadzenia działań ratowniczych i porządkowych. Realizacja projektu znacząco zwiększy odporność gminy na sytuacje kryzysowe, pozwoli na szybkie reagowanie w przypadku zagrożeń militarnych lub katastrof naturalnych, a przede wszystkim zapewni mieszkańcom możliwość skutecznego i bezpiecznego schronienia. Budowa nowych schronów oraz modernizacja istniejącej infrastruktury podniesienie poziom bezpieczeństwa publicznego i stanie się ważnym elementem systemu ochrony ludności.	
7.	Program Szkoleniowy z Zakresu Bezpieczeństwa, Obrony Cywilnej i Reagowania Kryzysowego dla OSP i Mieszkańców gminy Szastarka	Realizacja kompleksowego programu szkoleń dla członków jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, formacji obrony cywilnej oraz mieszkańców Gminy Szastarka, mającego na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz przygotowanie społeczności lokalnej do skutecznego reagowania w sytuacjach kryzysowych. W ramach projektu przewiduje się organizację kursów specjalistycznych obejmujących m.in.: techniki ratownictwa pożarowego i technicznego, udzielanie pierwszej pomocy i obsługę AED, działania w sytuacjach powodzi, pożarów, skażeń chemicznych i pogodowych, szkolenia z zakresu obrony cywilnej, w tym ewakuacji, budowy schronów doraźnych, organizacji punktów schronienia, szkolenia z zakresu wykorzystania sprzętu OC i OSP (agregaty, sprzęt hydrauliczny, łączność, oświetlenie awaryjne), warsztaty dla mieszkańców	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		dotyczące podstaw przygotowania na sytuacje kryzysowe (tzw. „domowe plany awaryjne”). Projekt obejmuje również zakup materiałów szkoleniowych, sprzętu dydaktycznego oraz wyposażenia umożliwiającego realizację zajęć praktycznych, w tym m.in. fantomów szkoleniowych, urządzeń do symulacji zagrożeń, zestawów medycznych czy mobilnych punktów szkoleniowych. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia kompetencji służb ochotniczych i mieszkańców, skrócenia czasu reakcji na zagrożenia, budowania kultury bezpieczeństwa w społeczności lokalnej oraz poprawy ogólnej sprawności systemu reagowania kryzysowego na terenie gminy.	
8.	Monitoring środowiskowy i komunalny oraz systemy nadzoru w Urzędzie Gminy Szastarka	Wdrożenie kompleksowego systemu monitoringu i nadzoru w budynku Urzędu Gminy oraz w jego otoczeniu, obejmującego zarówno kwestie bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego. Zakres projektu obejmuje: - instalację kamer wizyjnych w budynku urzędu (korytarze, wejścia, pomieszczenia ogólnodostępne) oraz na zewnątrz (teren urzędu, parkingi, wejścia), - wdrożenie monitoringu wideo z funkcją rejestracji zdarzeń, analizy obrazu oraz integracji z systemami alarmowymi, - instalację czujników środowiskowych w serwerowni, m.in. czujników temperatury, wilgotności, dymu i zalania, - integrację czujników z systemem alarmowym i powiadamianiem odpowiednich pracowników w przypadku zagrożeń, - wdrożenie systemu monitorowania parametrów środowiskowych w pomieszczeniach komunalnych, np. monitorowanie jakości powietrza i parametrów technicznych instalacji, - opracowanie procedur reagowania na zdarzenia i integrację monitoringu z systemami zarządzania kryzysowego, - szkolenie pracowników w zakresie obsługi systemu i reagowania na alarmy. Projekt poprawi bezpieczeństwo mienia urzędu, ochronę infrastruktury krytycznej (serwerownia), pozwoli na szybkie reagowanie na awarie i zagrożenia oraz zwiększy kontrolę nad przestrzenią publiczną wokół urzędu.	
9.	Program Czipowania Psów i Kotów (zapewnienie bezpłatnego oznakowania elektronicznego)	Organizacja i przeprowadzenie bezpłatnych akcji czipowania psów i kotów należących do mieszkańców Gminy Szastarka. Zakup niezbędnego sprzętu (czytników) dla Urzędu Gminy oraz weterynarzy współpracujących z programem. Kampania informacyjno – edukacyjna promująca korzyści z czipowania (identyfikacja, powroty zagubionych zwierząt), walka z bezdomnością zwierząt. Prowadzenie gminnej bazy danych lub integracja z ogólnopolskim systemem identyfikacji.	
Cel operacyjny 4.2. Cyfrowa i nowoczesna administracja			

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
1.	Modernizacja systemów dziedzinowych i wdrożenie nowych narzędzi informatycznych w Urzędzie Gminy Szastarka	Kompleksowa modernizacja wykorzystywanych w urzędzie systemów dziedzinowych, w tym m.in. systemów podatkowych, ewidencyjnych, finansowo-księgowych, obsługi mieszkańca oraz systemów wspierających pracę urzędu. Projekt obejmuje: - aktualizację i wymianę oprogramowania na nowsze wersje z rozszerzonymi funkcjonalnościami, - wdrożenie nowych modułów usprawniających obieg dokumentów, komunikację z mieszkańcami i automatyzację procesów, - integrację systemów w celu poprawy efektywności pracy i bezpieczeństwa danych, - szkolenia pracowników w zakresie obsługi nowych narzędzi. Celem projektu jest zwiększenie jakości obsługi mieszkańców, poprawa płynności pracy urzędu oraz podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa.	
2.	Cyfrowy Urząd – rozwój usług online dla mieszkańców Gminy Szastarka	Rozbudowa i wdrożenie nowoczesnych usług cyfrowych, które umożliwią mieszkańcom załatwianie spraw urzędowych w pełni online. Projekt obejmuje: - uruchomienie e-usług takich jak: składanie deklaracji śmieciowych, dostęp do podatków lokalnych, zgłoszenia komunalne (awarie, interwencje), rezerwacja wizyt w urzędzie, - integrację z usługami mObywatel (eDoręczenia, powiadomienia, potwierdzanie tożsamości), - wdrożenie elektronicznych płatności publicznych (np. PayByLink, BLIK, karta), - modernizację strony internetowej gminy, biuletynu informacji publicznych i portalu interesanta, - zapewnienie odpowiedniego poziomu cyberbezpieczeństwa oraz szkolenia pracowników, - dostosowanie systemów do standardów dostępności cyfrowej. Celem projektu jest zwiększenie dostępności i wygody obsługi mieszkańców, skrócenie czasu realizacji spraw oraz ograniczenie konieczności osobistych wizyt w urzędzie.	
3.	Portal Mieszkańca oraz aplikacja mobilna do zgłoszeń usterek i komunikacji z mieszkańcami	Stworzenie nowoczesnego Portalu Mieszkańca oraz aplikacji mobilnej umożliwiającej dwukierunkową komunikację między mieszkańcami a Urzędem Gminy Szastarka. Projekt obejmuje: - uruchomienie modułu zgłoszeń, umożliwiającego przesyłanie informacji o problemach takich jak: ubytki w nawierzchni dróg, awarie infrastruktury, uszkodzenia oświetlenia ulicznego, nielegalne wysypiska oraz inne interwencje komunalne, - wdrożenie systemu powiadomień push i/lub SMS (np. o wydarzeniach lokalnych, inwestycjach, utrudnieniach drogowych, harmonogramie odbioru odpadów),	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		- integrację z systemami urzędowymi (m.in. obieg spraw, moduły komunalne), - panel dla pracowników urzędu do obsługi zgłoszeń, nadawania statusów i szybkiej komunikacji zwrotnej, - wdrożenie funkcji zgłaszania spraw z geolokalizacją, zdjęciami i opisem, - dostosowanie portalu i aplikacji do standardów WCAG dla osób z niepełnosprawnościami, - przeprowadzenie kampanii informacyjnej zachęcającej mieszkańców do korzystania z nowych narzędzi. Projekt poprawi komunikację urzędu z mieszkańcami, zwiększy transparentność działania urzędu oraz usprawni reagowanie na usterki i potrzeby mieszkańców.	
4.	Digitalizacja i archiwizacja dokumentów Urzędu Gminy Szastarka	Kompleksowe działania związane z digitalizacją dokumentów papierowych oraz wdrożeniem nowoczesnego systemu ich elektronicznego przechowywania. Projekt obejmuje: - przeprowadzenie przeglądu i kwalifikacji dokumentacji przeznaczonej do digitalizacji (akta spraw, rejestry, dokumenty archiwalne), - skanowanie dokumentów zgodnie ze standardami archiwalnymi, - utworzenie centralnego repozytorium dokumentów z możliwością wyszukiwania, klasyfikacji i udostępniania uprawnionym pracownikom, - zabezpieczenie danych poprzez wdrożenie systemów backupu, kontroli dostępu i procedur bezpieczeństwa, - przeszkolenie pracowników w zakresie digitalizacji i obsługi systemu archiwizacji, - przygotowanie i wdrożenie polityki digitalizacji oraz instrukcji kancelaryjnej dostosowanej do nowych rozwiązań. Projekt wpłynie na poprawę efektywności pracy urzędu, skrócenie czasu odnajdywania dokumentów, ograniczenie kosztów przechowywania dokumentacji papierowej oraz zwiększenie bezpieczeństwa danych.	
5.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sieciowej Urzędu Gminy Szastarka	Kompleksową modernizacją przewodowej i bezprzewodowej infrastruktury sieci komputerowej w budynku Urzędu Gminy. Projekt obejmuje: - wymianę przestarzałego okablowania strukturalnego (kable sieciowe w ścianach, listwach), - montaż nowych gniazd sieciowych zgodnych z aktualnymi standardami (m.in. RJ45 kategorii 6 lub wyższej), - likwidację oraz wymianę gniazd i punktów sieciowych, które są uszkodzone lub niesprawne, - modernizację szafy dystrybucyjnej oraz uporządkowanie kabli i patchcordów,	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		- zakup i wymianę przełączników sieciowych (switchy) na modele o większej przepustowości oraz z obsługą nowoczesnych funkcji (np. VLAN, PoE), - poprawę zasięgu i jakości sieci Wi-Fi poprzez wdrożenie nowych punktów dostępowych, - wykonanie pomiarów i certyfikacji sieci po modernizacji, - opracowanie dokumentacji powykonawczej infrastruktury. Projekt poprawi stabilność i bezpieczeństwo sieci, usprawni codzienną pracę urzędu oraz umożliwi wdrażanie nowych usług cyfrowych.	
6.	Cyberbezpieczeństwo – systemy ochrony i szkolenia	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa informatycznego Urzędu Gminy poprzez wdrożenie nowoczesnych systemów ochrony oraz podniesienie kompetencji pracowników. Projekt obejmuje: - wdrożenie zaawansowanych systemów ochrony sieci i urządzeń, takich jak: firewall nowej generacji (NGFW), system wykrywania i zapobiegania włamaniom (IDS/IPS), ochrona poczty przed phishingiem i spamem, - implementację rozwiązań do monitoringu bezpieczeństwa (SIEM/SOC-as-a-service lub systemów analityki zagrożeń), - wdrożenie systemu zarządzania tożsamością i dostępami (IAM/MFA) w celu ograniczenia ryzyka nieautoryzowanego dostępu, - opracowanie procedur cyberbezpieczeństwa i aktualizację istniejących polityk bezpieczeństwa, - cykliczne szkolenia dla pracowników, w tym warsztaty z rozpoznawania zagrożeń, bezpiecznego korzystania z e-maila, ochrony danych i reagowania na incydenty, - przeprowadzenie testów penetracyjnych i audytu bezpieczeństwa po wdrożeniach. Projekt pozwoli zwiększyć odporność urzędu na cyberataki, zmniejszyć ryzyko utraty danych oraz poprawić świadomość bezpieczeństwa cyfrowego wśród pracowników.	
7.	Cyfrowe zarządzanie gospodarką odpadami i monitorowanie zużycia wody w Gminie Szastarka	Wdrożenie zintegrowanego systemu umożliwiającego elektroniczne zarządzanie gospodarką odpadami oraz automatyczny monitoring zużycia wody w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej. Projekt obejmuje: - wdrożenie systemu e-obługi odpadów komunalnych, umożliwiającego m.in.: zgłaszanie odbioru odpadów, harmonogramowanie wywozu, raportowanie i analizę statystyczną zużycia usług, - instalację inteligentnych wodomierzy (smart meters) umożliwiających zdalny odczyt zużycia wody bez konieczności wizyt inkasenta, - integrację wodomierzy i systemu gospodarki odpadami z portalem mieszkańca lub aplikacją mobilną, co umożliwi automatyczne fakturowanie i powiadomienia dla mieszkańców,	

Lp.	Tytuł projektu	Opis / zakres projektu	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
		- analizę danych w celu optymalizacji zużycia wody i efektywności systemu odbioru odpadów, - zapewnienie bezpieczeństwa danych i ochrony prywatności mieszkańców, - przeszkolenie pracowników urzędu w obsłudze nowego systemu. Projekt pozwoli na zwiększenie efektywności zarządzania gospodarką odpadami, ograniczenie kosztów obsługi, zmniejszenie błędów ludzkich przy odczytach wodomierzy oraz poprawę komfortu mieszkańców poprzez automatyzację procesów.	
8.	Zakup i wymiana urządzeń komputerowych oraz serwera w Urzędzie Gminy Szastarka	Kompleksowa modernizacja infrastruktury informatycznej Urzędu Gminy, w tym wymiana przestarzałego sprzętu komputerowego oraz serwera, w celu zapewnienia wydajności, bezpieczeństwa i niezawodności pracy urzędu. Zakres projektu obejmuje: - zakup nowoczesnych komputerów stacjonarnych i laptopów dla pracowników urzędu, dopasowanych do aktualnych potrzeb systemów biurowych i dziedzinowych, - wymianę i modernizację serwera wraz z niezbędnymi komponentami (dyski SSD/HDD, pamięć RAM, zasilanie awaryjne), - instalację oprogramowania systemowego i biurowego, w tym licencji niezbędnych do pracy urzędu, - konfigurację i integrację nowych urządzeń z istniejącą siecią komputerową i systemami dziedzinowymi, - wdrożenie systemów backupu i zabezpieczeń danych na nowych urządzeniach, - przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi nowego sprzętu i oprogramowania, - utylizację starych urządzeń zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie środowiska. Projekt przyczyni się do zwiększenia efektywności pracy urzędu, poprawy bezpieczeństwa danych, umożliwi wdrażanie nowych usług cyfrowych oraz ograniczy ryzyko awarii sprzętu komputerowego.	

W tabelach nr 1 - 4 zamieszczono projekty, które będą realizowały poszczególne cele strategiczne. Jednocześnie dokonano wstępnej kwalifikacji projektów do dalszych analiz. Kolorem zielonym zaznaczono komórki z projektami o przeważającym oddziaływaniu pozytywnym na środowisko przyrodnicze i kulturowe, natomiast kolorem żółtym projekty, które będą miały neutralny lub pomijalny wpływ na środowisko. Kolorem pomarańczowym zaznaczono projekty, które mogą być problematyczne w kontekście środowiskowym. Potencjalne oddziaływanie na środowisko planowanych projektów przeanalizowano w rozdziale VII.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL), zatwierdzonym Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2015 r., poz. 5441), gmina Szastarka należy do **roztoczańsko-**

puszczańskiego obszaru funkcjonalnego. Wiodącymi kierunkami rozwoju strefy w odniesieniu do Gminy Szastarka jest:

- 1) rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki turystyczne, ośrodki edukacji ekologicznej) i usług obsługi turystyki,
- 2) rozwój gospodarstw agroturystycznych, ekologicznych i agroleśnych,
- 3) rozwój bazy przetwórstwa drewna,
- 4) gospodarcze wykorzystanie zasobów uzdrowiskowych (w tym rozwój bazy sanatoryjnej) i energetycznych,
- 5) rozwój bazy rynku hurtowego i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Zasady i warunki zagospodarowania w strefie roztoczańsko-puszczańskiej:

- 1) zachowanie drożności i walorów przyrodniczych paneuropejskiego korytarza ekologicznego,
- 2) zachowanie wstążeczkowego układu pól (rozłogów pól) charakterystycznego dla krajobrazu rolniczego Rostocza Zachodniego,
- 3) przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych,
- 4) regulacja stosunków wodnych terenów użytków rolnych,
- 5) wzbogacanie funkcjonalne obszarów wiejskich.

Biorąc pod uwagę wyznaczone w PZPWL obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym, Gmina Szastarka została zakwalifikowana do wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych. PZPWL wskazuje dla tego obszaru następujące cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego:

- wzmocnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno – gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju;
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce.

Gmina Szastarka według klasyfikacji OSI (Obszar Strategicznej Interwencji) Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (SRWL 2030) należy do subregionalnego **Obszaru Strategicznej Interwencji Rostocze**. Priorytetem rozwoju OSI Rostocze jest „Społeczno-gospodarcze wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego Rostocza i Puszczy Solskiej”. W SRWL 2030 wyznaczono cechy wiodące będące przesłankami do delimitacji danych obszarów. Jako cechy wiodące dla OSI Rostocze wyznaczono „Obszary o dużym potencjale turystycznym, walorach krajoznawczych oraz znacznej lesistości, która w wielu gminach przekracza 50% powierzchni”.

W kontekście realizacji celów SRWL 2030 zostały wyznaczone kierunki interwencji/tematyczne obszary wsparcia OSI Rostocze:

- Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych,
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast oraz przebudowa i rozbudowa dróg wojewódzkich,
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny,
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności (w tym: opracowanie planów ochrony oraz planów zadań ochronnych dla obszarów objętych prawną formą ochrony przyrody, aktualizacja lokalnych dokumentów planistycznych w zakresie uwzględnienia działań i warunków zagospodarowania wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych,

- Rozwój funkcji i bazy lecznictwa uzdrowiskowego na obszarach występowania naturalnych warunków i czynników leczniczych (w tym: rozbudowa bazy i infrastruktury uzdrowiska Krasnobród oraz realizacja procesu dochodzenia do uzyskania statusu uzdrowiska na terenach występowania naturalnych czynników leczniczych w gminach: Biszczka, Janów Lubelski, Łukowa i Susiec),
- Kreowanie i rozwijanie oferty ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce (w tym: utworzenie Geoparku „Kamienny las na Rztoczu”),
- Rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne, (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo, kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe),
- Organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej (np. caravanning, turystyka motocyklowa),
- Rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki, np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp. (w tym: rozbudowa Centralnego Szlaku Rowerowego Rztocza; rozbudowa Green Velo, organizacja szlaku Architektury Drewnianej Województwa Lubelskiego,,
- Wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych,
- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych,
- Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej: budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych - drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, lotnisko, infrastruktura turystyczna,
- Wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej).

Cele, kierunki działań oraz przedsięwzięcia wyznaczone w ramach Strategii Rozwoju Gminy Szastarka w wymiarze terytorialnym są odpowiedzią na politykę regionalną prowadzoną przez Samorząd Województwa Lubelskiego wyrażoną w SRWL 2030, a także są rozwinięciem podejścia terytorialnego na poziomie krajowym wyrażonego w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Jeżeli strategia rozwoju może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) konieczne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach postępowania opracowywana jest Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej „Prognoza”)

skutków realizacji projektowanego dokumentu. Zakres merytoryczny Prognozy określa art. 51.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Zakres Prognozy oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WSTIV.411.3.2026.DS z dnia 20 marca 2026 r.) oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: DNS-NZ.7016.33.2026 z dnia 07 kwietnia 2026 r.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie wskazał, że prognoza powinna zawierać następujące zagadnienia:

- ocenę wpływu planowanych działań rozwojowych wraz z określeniem ich przewidywanej skali i intensywności,
- opis metod zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, w szczególności informacje dotyczące pochodzenia danych na temat środowiska przyrodniczego,
- przedstawienie istniejącego stanu środowiska gminy, w tym opis elementów przyrodniczych, zagrożenia dla środowiska i źródła tych zagrożeń oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- przeanalizować wpływ planowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) w szczególności należy odnieść się do form ochrony przyrody i do zakazów obowiązujących na tych terenach, tj.:
 - Cele i przedmioty ochrony Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zgodnie z treścią Rozporządzenia nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Lubel.2006.65.1229 z dnia 2006.03.31),
 - Cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLH060078 Polichna zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Polichna PLH060078 (Dz.U.2018.1908 z dnia 2018.10.04) oraz Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Polichna PLH060078 (Dz.U. Lubel.2014.2329 z dnia 2014.07.03),
- zidentyfikować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- prognoza powinna być sporządzona w oparciu o aktualne dane dotyczące występowania gatunków chronionych i ich siedlisk na terenie gminy oraz powinna ocenić wpływ na nie, uwzględniając kumulowanie się oddziaływań, dotyczy to głównie gatunków i siedlisk związanych z obszarami pól, łąk, nieużytków, lasów oraz ciekami wodnymi na obszarze projektowanych zmian i w ich otoczeniu,
- przeanalizować realizację zabudowy na terenach potencjalnie konfliktowych z możliwością jej wyłączenia z terenu inwestycji tj. terenów obejmujących ciek wodny, tereny podmokłe, zakrzaczenia i zadrzewienia, siedliska przyrodnicze będące potencjalnym miejscem występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt w tym gatunków chronionych,

- wyznaczyć i opisać istniejące korytarze ekologiczne rangi krajowej, rangi lokalnej - gminnej, sięgające ekologiczne celem ochrony i zapewnienia zachowania funkcjonalnej łączności ekosystemów w warunkach postępującej fragmentacji środowiska oraz w jaki sposób będą zachowane korytarze ekologiczne,
- w przypadku wyznaczania na obszarze gminy działań związanych z lokalizacją terenów i rozwojem elektrowni wiatrowej należy uwzględniać wyniki i ustalenia ekofizjografii problemowej, szczególną uwagę należy zwrócić na zasoby przyrodnicze, siedliska, korytarze ekologiczne, które mogą okazać się istotne dla awifauny i chiropterofauny oraz wykorzystać dane pochodzące z wstępnego screeningu ornitologicznego i chiropterologicznego. W szczególności należy przeanalizować i ocenić oddziaływanie farmy wiatrowej na ptaki i nietoperze bytujące w zasięgu oddziaływania inwestycji. W prognozie należy uwzględnić potencjalny wpływ przeznaczenia terenów pod farmę wiatrową na oddalone, lecz powiązane korytarzami ekologicznymi obszary szczególnie cenne dla ptaków i nietoperzy, w tym zwłaszcza obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz specjalne obszary ochrony siedlisk, których przedmiotami ochrony są te zwierzęta,
- przeanalizować i ocenić wpływ projektowanych działań na krajobraz w tym krajobraz kulturowy. Należy przeprowadzić analizę przewidywanych oddziaływań na wartości krajobrazowe i turystyczne sporządzanej zmiany dokumentu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony walorów krajobrazowych, punktów widokowych, przedpól ekspozycji i osi widokowych w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz przeprowadzić analizę oddziaływania widokowego planowanego zagospodarowania przestrzennego. Analiza krajobrazowa powinna zostać opracowana za pomocą metod uwzględniających współczesną wiedzę w dziedzinie analizy krajobrazu oraz dostosowanych do specyfiki terenu na podstawie rzetelnego rozpoznania i pomiarów terenowych,
- należy przeanalizować i ocenić, czy planowane działania umożliwiają spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 300), wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.),
- przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu planu na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną. Jednocześnie należy rozważyć czy przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych będą miały wpływ na realizację projektowanego dokumentu. W prognozie należy przeanalizować czy ustalenia projektu programu uwzględniają cele i kierunki adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 opracowanym przez Ministerstwo Środowiska. W opracowaniu powyższych zagadnień pomocny może być poradnik opublikowany przez Komisję Europejską pt. „Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko” zamieszczony na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- przedstawić podsumowanie ocen cząstkowych dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych,
- przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,

- przeanalizować wpływ projektowanego zagospodarowania terenu na istniejące i projektowane na terenie gminy ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi strefami ochronnymi,
- przeanalizować i ocenić wpływ projektowanego planu na wody podziemne, zwłaszcza na wody GZWP Nr 406 Niecka Lubelska (Lublin), oraz na wody powierzchniowe,

W prognozie należy dokonać opisu stanu środowiska w sposób umożliwiający określenie rodzajów i skali przewidywanych oddziaływań oraz określenie zmian spowodowanych realizacją zapisów projektu. Prognoza powinna umożliwić wskazanie na wczesnym etapie potencjalnych kolizji z obszarami przyrodniczymi, kulturowymi oraz ewentualnych konfliktów społecznych. Prognoza powinna także w sposób uzasadniony i racjonalny przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w tym formy ochrony przyrody, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Prognoza powinna wykazać, że projekt dokumentu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wskazał, że prognoza powinna zawierać powinna zawierać identyfikację głównych problemów ekologicznych oraz wskazania sposobów ich rozwiązania. Ocenie powinna być poddana jakość powietrza atmosferycznego, narażenia obszarów chronionych na hałas i oddziaływanie pól elektromagnetycznych, jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz potrzeby w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i racjonalnego gospodarowania odpadami. Ponadto prognoza powinna zawierać ocenę oddziaływania przewidywanych przedsięwzięć na zdrowie ludzi.

Zgodnie z art. 52. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Prognozę sporządzono stosując metody opisowe oraz analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, jak również identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Przeprowadzono analizę spójności celów Strategii z wiodącymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym. Przeanalizowano również cele strategiczne oraz towarzyszące im szczegółowe kierunki działań pod kątem wyznaczania potencjalnych ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zapisy Strategii dotyczące działań inwestycyjnych są bardzo ogólne i nie zawierają konkretnych ram czasowych ani szczegółów ilościowych oraz technologicznych. W kontekście proponowanych projektów inwestycyjnych nie są też znane szczegółowe lokalizacje ani zakres przewidywanych prac. Z tych względów Prognoza ma charakter jakościowy. Dokonano przeglądu i analizy pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko listy projektów, które towarzyszą Strategii. Projekty zaproponowane w Strategii mają w większości charakter neutralny lub pozytywny w kontekście oddziaływania na środowisko. Wstępną identyfikację charakteru potencjalnych oddziaływań na środowisko proponowanych projektów zawarto w tabelach nr 1 - 4.

III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

III.1. Ogólne informacje o obszarze objętym Strategią

Największą część Gminy Szastarka stanowią użytki rolne, które zajmują 6 383 ha, czyli 87,1% jej powierzchni. Struktura użytkowania użytków rolnych wykazuje proporcje charakterystyczne dla obszarów wiejskich o charakterze rolniczym – zdecydowanie dominują grunty orne – 5 770 ha (90,4% powierzchni użytków rolnych), następnie grunty rolne zabudowane – 257 ha (4,0%), sady – 189 ha (3,0%) oraz pastwiska trwałe – 156 ha (2,4%). Lasy zajmują 775 ha co stanowi zaledwie 10,6% powierzchni gminy. Jest to odsetek znacznie niższy od wskaźnika lesistości województwa lubelskiego, wynoszącego 23,4% i powiatu kraśnickiego – 21,0%. Ponadto lasy istniejące na terenie gminy są rozdrobnione oraz rozmieszczone nierównomiernie.

Powiązania komunikacyjne zewnętrzne zapewniają gminie:

- droga krajowa nr S19/74 (Walichnowy - Wieluń - Bełchatów - Piotrków Trybunalski - Sulejów - Żarnów - Kielce - Łagów - Opatów - Anopol - Kraśnik - Janów Lubelski - Frampol - Gorajec - Szczepreszyn - Zamość - Hrubieszów - Zosin). Odcinek drogi w granicach gminy wynosi ok. 4 km i stanowi fragment drogi ekspresowej S19 leżącej w korytarzu komunikacyjnym Via Carpatia.
- droga wojewódzka nr 848 łącząca Zemborzyce Tereszyńskie pod Lublinem z Borownicą k. Janowa Lubelskiego;

Przez obszar Gminy Szastarka przebiega 12 dróg powiatowych o łącznej długości około 50 km. Przez zachodnią część Gminy Szastarka przebiega jednotorowa linia kolejowa nr 68 relacji Lublin Główny – Przeworsk. Linia jest w całości zelektryfikowana. W obszarze gminy znajdują się 3 stacje kolejowe: w Szastarce, Polichnie Kraśnickiej i Rzeczy-Kolonii.

Podstawowe dane statystyczne o gminie Szastarka przedstawiono w tab. 5.

Tab. 5. Wybrane dane statystyczne dla gminy Szastarka (BDL, dane za 2024 r.).

Lp.	Gmina	Powierzchnia (ha)	Ludność (os.)	Lasy (ha) Lesistość (%)	Udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych (%)	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w ciągu roku (kg)	Zużycie wody z wodociąg. przez jednego mieszkańca (m ³)	Obszary prawnie chronione ogółem (ha)
	Szastarka	7 331	5 344	775,02 10,6	55,5	105	23,2	-

źródło: Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>

III.2. Charakterystyka geograficzna i udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski gmina Szastarka należy do makroregionu Wyżyny Lubelskiej (343.1) i mezoregionu Wzniesienia Urzędowskie (343.15) oraz do makroregionu

Roztocze (343.2) i mezoregionu Roztocze Zachodnie (343.21) (ryc.2 i ryc.3). Charakterystykę mezoregionów, w obrębie których położona jest gmina Szastarka przedstawiono poniżej.

Ryc. 2. Położenie mezoregionu Wzniesienia Urzędowskie (343.15) w makroregionie Wyżyna Lubelska (343.1). Źródło: Richling i in. 2021.

Wzniesienia Urzędowskie (343.15)¹

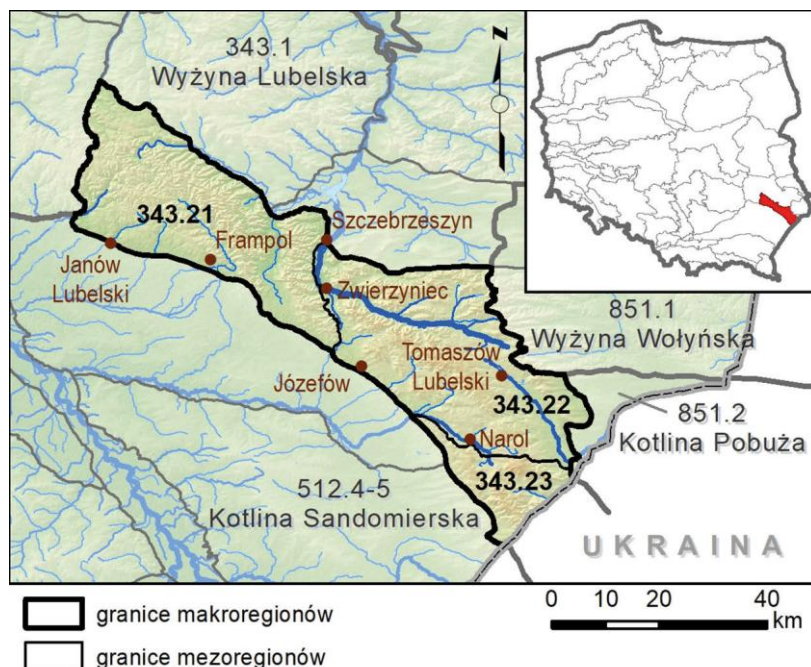
W mezoregionie odsłaniają się zróżnicowane skały i osady. Największe powierzchnie zajmują wapienie i opoki górnej kredy (mastrycht). Najstarsze, łowce i wapienie jury (kimeryd), odsłaniają się koło Annopola. Gezy i opoki (turon–santon) widoczne są pomiędzy doliną Wisły a Modliborzycami, zaś wapienie i opoki (kampan) – w zachodniej części Wzniesień. Wapienie mioceniowe typowe są pomiędzy doliną Wisły a Modliborzycami. Plejstoceniowe gliny zwałowe zachowały się na stokach południowym i północnym regionu, a piaski i żwiry wodnolodowcowe – w południowo-zachodniej strefie krawędziowej. Lessy tworzą zwarte pokrywy w środkowej i północnej części Wzniesień. Holoceniowe piaski i żwiry, a miejscami i torfy, wypełniają dna dolin.

Wzniesienia charakteryzuje średnia wysokość względna 31 m, a maksymalna sięga 82 m. Na międzyrzeczu Bystrzycy, Wyżnicy i Sanny charakterystyczny jest poziom wierzchowinowy 280,0–300,0 m n.p.m. W krajobrazie południowej części regionu zaznacza się krawędź, podkreślona przez pasmo pojedynczych wzgórz (Kamienna Góra – 270,4 m n.p.m.). Strefę tę rozcinają wąwozy wyerodowane w wapieniach miocenu. Na północnym stoku Wzniesień wyróżniają się suche doliny i wąwozy lessowe, a na zachodnim – wydmy. Wzniesienia zasadniczo odwadniają Wyżnica z Urzędówką i Karasiówka z Tuczyńcem. Region należy do obszarów o bardzo rzadkiej sieci wód powierzchniowych – 0,16 km·km⁻². Źródła o zróżnicowanej wydajności dostarczają do rzek około 40–50% wody. Jedno z nich – w Łanach, zaliczane do największych – objęte jest ochroną jako pomnik przyrody. Głębokość do wody podziemnej jest zróżnicowana i wynosi od kilku metrów w dolinach do kilkudziesięciu na wierzchowinach.

Na Wzniesieniach przeważają gleby płowe – w środkowej, wschodniej i południowo-wschodniej części. Gleby rdzawe – zajmują stoki zachodni, północny i południowy, rędziny właściwe – zachodni i lokalnie południowo-zachodni stoki Wzniesień, a mady – dna dolin. Roślinność potencjalną tworzą grądy, a ponadto: wyżynna postać dąbrowy – w zachodniej części Wzniesień oraz niżowa – na ich stoku północno-wschodnim, bory – na północnym stoku i na zboczach doliny Wyżnicy, łąki – w dnach dolin.

¹ Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Gajek G. 2021

Obszar mezoregionu jest wykorzystywany rolniczo – grunty orne zajmują ponad 50% a lasy ok. 23% jego powierzchni. W zachodniej części Wzniesień przeważają sady, których ogólny udział w powierzchni całkowitej wynosi ok. 8,5%. Zbiorowiska leśne tworzą dąbrowy oraz grądy. Ponadto żyzne buczyny porastają wzniesienia południowej części mezoregionu. Bukowy jest drzewostan na ich szczytach, zaś domieszka innych gatunków np. grabu, klonu pospolitego, dębów – szypułkowego i bezszypułkowego, wiązu górskiego charakteryzuje zbiorowisko na zboczach dolin. W dolinach Wyżnicy i Tuczyzna, w starorzeczach, charakterystyczne są łąki, zakrzewienia i ziołorośla. Murawy kserotermiczne spotyka się na zachodniej krawędzi regionu.

Ryc. 3. Położenie mezoregionu Rottocze Zachodnie (343.21) w makroregionie Rottocze (343.2).

Źródło: Richling i in. 2021.

Rottocze Zachodnie (343.21)²

Granice mezoregionu wyznacza od północy dolina Poru, zaś od południa krawędź o założeniach tektoniczno-denudacyjnych. Na powierzchni terenu przeważają górnokredowe gezy przykryte przez mioceńskie wapienie, muszlowce, piaski i piaskowce. Na wierzchołkach lokalnie zachowały się plejstoceny gliny zwałowe. Mezoregion wyróżnia miększa pokrywa lessu. Holoceny piaski, żwiry i torfy wypełniają dna doliny i kotlinowate obniżenia terenu.

Na Rottoczu Zachodnim lokalnie wysokości względne sięgają nawet 113,0 m, a średnio – 44,0 m. Charakterystyczne są doliny asymetryczne nawiązujące do drugorzędnych uskokuw aktywowanych tektonicznie. Wyróżnikiem mezoregionu jest utworzony w pokrywie lessu system wąwozów. Gęstość tej sieci należy do największych w pasie polskich wyżyn i sięga nawet 10,0 km·km⁻² w okolicy Szczepieszyna. Specyficzne są też kemy/ozy w okolicy Polichny i stożki napływowe – Gorajca i Białej łądy. Mezoregion należy do obszarów o bardzo rzadkiej sieci wód powierzchniowych (0,15 km·km⁻²). Odpływ jednostkowy z całego mezoregionu szacowany jest na 6,4 dm³·s⁻¹·km². Największą rzeką jest Biała Łada, która na południowej jego granicy prowadzi średnio 0,7–0,8 m³·s⁻¹. Około 70–80% wody do rzek dostarczają źródła. Średnia wydajność największych spośród nich przekracza 200 dm³·s⁻¹.

² Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł. 2021

Zasadniczy poziom wodonośny funkcjonuje w skałach późnej kredy i miocenu. W dolinach i lokalnie na wierzchowinach wody poziome występują w utworach czwartorzędowych. Głębokość do wody jest zróżnicowana i wynosi od kilku metrów w dolinach do ok. 90 na wierzchowinach.

Największe powierzchnie zajmują gleby brunatne i płowe. W południowo-wschodniej części mezoregionu charakterystyczne są gleby bielcowe, zaś w południowej strefie krawędziowej – gleby rdzawe. W dolinach Poru i Białej Łądy wykształciły się mady i gleby torfowe oraz gruntowo-glejowe w dolinie Gorajca. Zróżnicowaniu glebowemu odpowiada zróżnicowanie roślinności potencjalnej. Na żyznych siedliskach potencjalną roślinnością naturalną jest głównie grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna, która miejscami przechodzi w serię ubogą. Doliny rzek to domena siedliska łęgu jesionowo-wiązowego. W mezoregionie dominują grunty orne (57,3%) z uprawą zbóż i roślin okopowych, następnie półnaturalne lasy (27,3%), przeważnie grądowe (bukowe i bukowo-grabowe) oraz łąki (8,2%). W krajobrazie wschodniej części charakterystyczne są zadrzewienia śródpolne, zaś południowej – torfowiska wysokie na Bagnie Tałandy w dolinie górnego Gorajca.

Udokumentowane złoża kopalin

W granicach gminy Szastarka zlokalizowane są jedynie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Zestawienie udokumentowanych złóż kopalin przedstawiono w tabeli nr 6 na podstawie „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r.”.

Skróty literowe dotyczące stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

B – w przypadku kopalin stałych – kopalnia w budowie, w przypadku ropy i gazu – przygotowane do wydobywania lub eksploatacja próbna

E – złożo eksploatowane

M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂ + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C₁, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

Z – złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo

K – zmiana rodzaju kopalin w złożu

Tab. 6. Wykaz złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej w gminie Szastarka - tys. m³.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1.	Polichna	P	6 423	-	-
2.	Polichna I	R	52	-	-
3.	Szastarka	R	182	-	-

Źródło: PIG-PIB 2025. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r. Warszawa 2025.

III.3. Wody

III.3.1. Wody powierzchniowe

Na terenie Gminy Szastarka znajdują się fragmenty zlewni rzek Bystrzycy, Wyżnicy i Sanny. W północnej części gminy na portalach mapowych wykazywany jest górny odcinek rzeki Bystrzycy. W projekcie Strategii ten odcinek Bystrzycy został uwzględniony w modelu struktury funkcjonalno – przestrzennej³. W rzeczywistości rzeka ta rozpoczyna swój bieg w sąsiedniej gminie Zakrzówek (źródła w Sulowie). W okolicy Polichny w strefie krawędziowej Rostocza przebiega dział wodny II rzędu Wisła-Wieprz i III rzędu Wyżnica-Sanna. Szczególną cechą hydrograficzną tegoż fragmentu Rostocza Zachodniego i Wyżyny Lubelskiej jest bardzo uboga sieć rzeczna i głęboko zalegające wody podziemne. Zbiorniki małej retencji znajdują się w Starych Moczidłach, Polichnie Pierwszej, Szastarce (Stacji) i Wojciechowie-Kolonii.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) na terenie gminy Szastarka wyznaczono 4 jednolite części wód powierzchniowych rzecznych. Ich charakterystykę zestawiono w tabeli 7.

Tab. 7. Charakterystyka JCWP rzecznych na terenie gminy Szastarka.

Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
1.	Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego NAT - naturalna część wód	RW20000624653	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
2.	Sanna do Stanianki; NAT - naturalna część wód	RW20000623219	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych	zagrożona

³ Lokalizację górnej Bystrzycy w gminie Szastarka wskazano w celu zachowania spójności z dokumentami źródłowymi oraz odzwierciedlenia historycznego układu hydrograficznego gminy, który może mieć znaczenie dla analiz środowiskowych i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

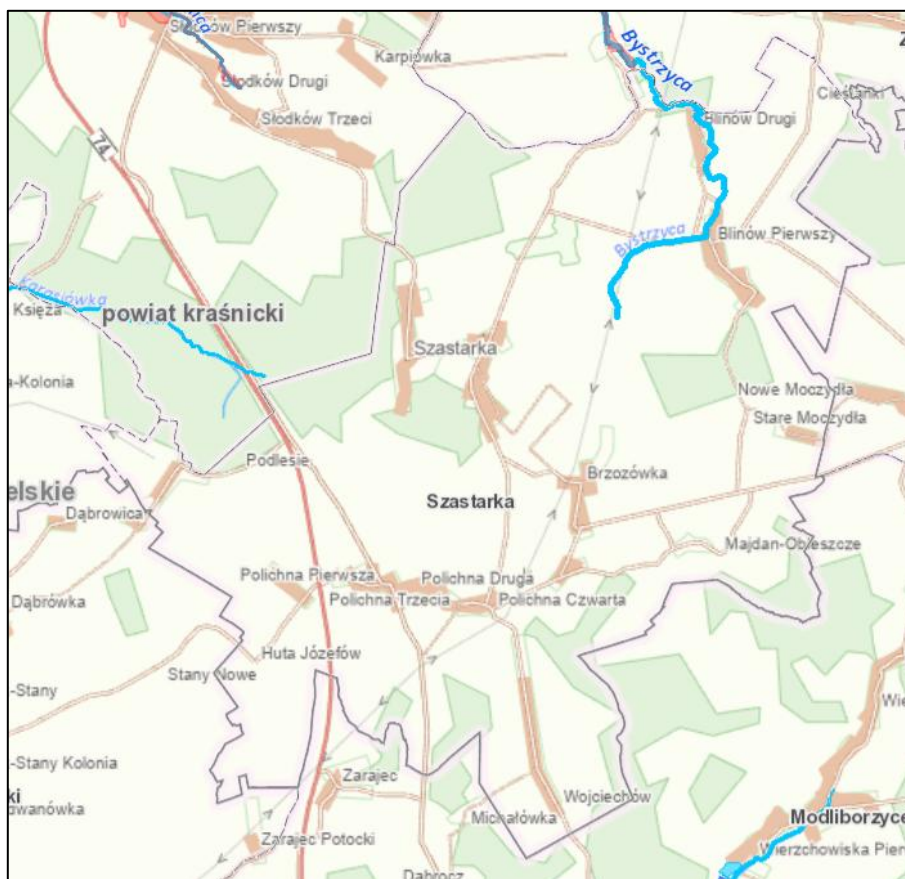
Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
				wskaźnik diadromiczny D	wskaźników - stan dobry	
3.	Wyżnica; NAT - naturalna część wód	RW20000623369	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
4.	Karasiówka; NAT - naturalna część wód	RW20000623249	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona

Ogólny stan wód JCWP na terenie gminy Szastarka jest zły. Osiągnięcie celów środowiskowych dla 4 JCWP (do 2027 roku) określa się jako zagrożone. W zlewniach JCWP występuje presja komunalna i rolnicza i jednocześnie brakuje możliwości technicznych poprawy stanu wód. W programie działań naprawczych zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które niejednokrotnie są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie odpowiednim dla osiągnięcia dobrego stanu. Realizacja tych działań wymaga odpowiednich środków finansowych i rozłożona jest w długim czasie.

Zagrożenia powodziowe

Na terenie gminy Szastarka nie ma zagrożeń powodziowych (ryc. 4). Lokalne podtopienia mogą być konsekwencją obfitych opadów w okresie letnim i nagłych roztopów miększej pokrywy śnieżnej w okresie wiosennym. Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP) jest pierwszym z czterech dokumentów planistycznych wymaganych Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego jest wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne. Obszary narażone na niebezpieczeństwo

powodzi (ONNP) wyznaczone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego nie stanowią podstawy do planowania przestrzennego. Na podstawie wyników WOPR w kolejnych dokumentach cyklu planistycznego wyznaczane są precyzyjnie obszary, przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego MZP (zasięg obszarów zagrożenia powodziowego, głębokości, rzędne zwierciadła oraz kierunki i prędkości przepływu wody) i mapach ryzyka powodziowego MRP (wielkości strat powodziowych, liczba ludności oraz obiekty zagrożone zalaniem) i w konsekwencji opracowane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP).

Ryc. 4. Wstępna ocena ryzyka powodziowego w gminie Szastarka.

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

III.3.2. Wody podziemne

Gmina Szastarka położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (ryc. 5). Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomego wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, geł, kredy piaszczystej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedno w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odsłaniają się one bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15 - 50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych.

Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zawodnienia utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120–150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50–120 m. Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studzien wierconych (Mikołajków J. i Sadurski A. 2017).

Dla GZWP nr 406 wydzielono obszar ochronny ze względu na występowanie w jego obrębie terenów podatnych i bardzo podatnych na zanieczyszczenie. Proponowany obszar ochronny zajmuje ok. 6751,5 km² (90,3% powierzchni zbiornika).

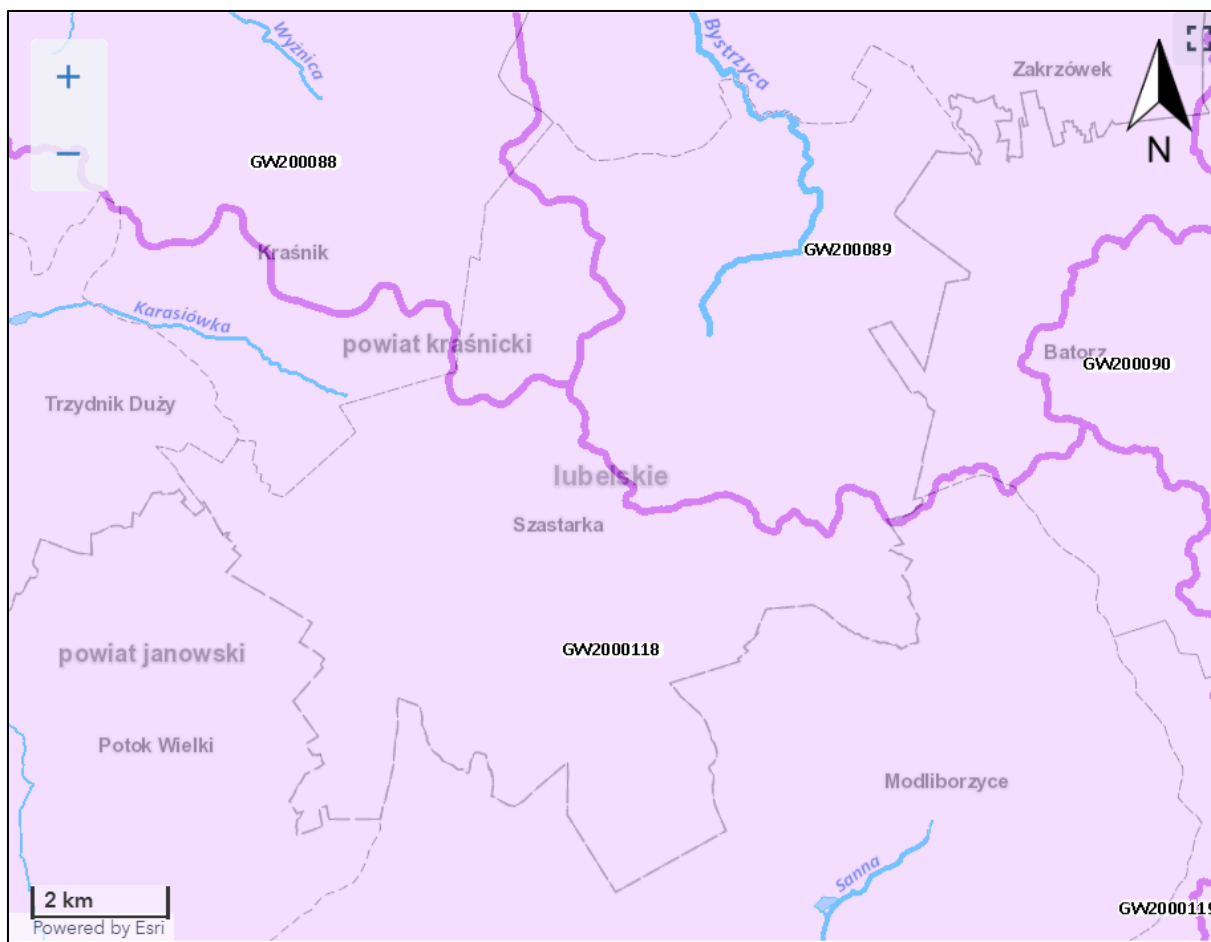
Ryc. 5. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 w gminie Szastarka.

Źródło: PIG-PIB 2025. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych (stan na 31.12.2025 r.)

Na obszarze gminy funkcjonuje sześć ujęć wody: Blinów Pierwszy, Majdan-Obleszcze, Stare Moczydła, Polichna Pierwsza, Szastarka i Wojciechów Kolonia. Woda jest czerpana ze studni głębinowych. Prawie wszystkie miejscowości gminy są zводociągowane. Zdecydowanie gorzej przedstawia się sytuacja w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej. Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń oczyszczających ścieki. Nieczystości ciekłe są odbierane od właścicieli ze zbiorników bezodpływowych i dostarczane wozami asenizacyjnymi do stacji zlewnej w Kraśniku.

Jednolite części wód podziemnych

Obszar gminy Szastarka znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych - JCWPd nr 88 (GW200088), nr 89 (GW200089) i nr 118 (GW2000118) (ryc. 6).

Ryc. 6. Jednolite części wód podziemnych na obszarze gminy Szastarka.

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?moduleId=gpPGW

Zgodnie z informacjami Państwowego Instytutu Geologicznego (karta informacyjna JCWPd 88⁴) Struktura JCWPd 88 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu występującego na całym obszarze jednostki, poziomu czwartorzędowokredowego, występującego tylko w dolinie Wisły i w dolinie ujściowego odcinka Chodelki oraz występującego tylko w części północnej, mało zasobnego poziomu w utworach czwartorzędowych. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Kredowy poziom wodonośny K3 na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwii na zwietrzelinie kredowej. W części północnej zasilanie ma charakter pośredni poprzez utwory słabo przepuszczalne z poziomu czwartorzędowego. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wisła oraz jej dopływy na całej swej długości.

Struktura JCWPd 89 (karta informacyjna JCWPd 89⁵) jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu (w dolinie dolnej Bystrzycy kredy – paleocenu – czwartorzędu) występującego na całym obszarze jednostki. Obszar jednostki stanowi

⁴ PIG-PIB. Karta informacyjna JCWPd nr 88 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-80-99.html>

⁵ PIG-PIB. Karta informacyjna JCWPd nr 89 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-80-99.html>

zatem obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Poziom czwartorzędowy Q nie jest izolowany od powierzchni terenu, jego zasilanie w przypadku pokrywy lessowej ma miejsce na wychodniach, a w przypadku doliny Bystrzycy głównie ma ono charakter lateralny lub odbywa się przez spąg – z utworów węglanowych kredy - paleocenu. Wody podziemne są drenowane przez rzeki (głównie Bystrzycę i jej drobne dopływy). Poziom wodonośny w utworach górnej kredy – paleocenu K3 na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu lessy, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na zwietrzelinie kredowej. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Bystrzyca oraz jej dopływy na całej swej długości.

Zasilanie piętra czwartorzędowego JCWPd 118 (karta informacyjna JCWPd 118⁶) odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych i dopływ wód podziemnych spoza granic jednostki. Przepływ wód podziemnych odbywa się kierunku rzek Sanna, Starchocka i dopływu spod Chwałowic, ponieważ główną bazę drenażu wód podziemnych tego poziomu stanowią cieki powierzchniowe o charakterze drenującym. Lokalne systemy krążenia wód podziemnych determinowane są przez silnie drenujący charakter Wisły, stąd zasadniczy przepływ wód podziemnych piętra Q odbywa się w kierunku zachodnim. Piętro Pg-Ng – K zajmuje niewielką powierzchnię w południowej części JCWPd i zasilane jest głównie na drodze infiltracji wód opadowych poprzez znacznej miąższości strefę aeracji. Przepływ wód podziemnych odbywa się generalnie w kierunku zachodnim ku głównej bazie drenażu, ku dolinie Wisły, która drenuje obszar jednostki. Piętro K zasilane jest podobnie jak Pg-Ng – K, czyli infiltracyjnie. Granice JCWPd 118 ustanowione na powierzchniowych wododziałach nie stanowią szczelnych granic dla wód podziemnych. W związku z tym następuje wymiana wód podziemnych z sąsiednimi jednostkami i dotyczy to wszystkich wyróżnionych pięter wodonośnych. Dopływ wód podziemnych do JCWPd 118 może następować ze wschodu, z terenu JCWPd 90, natomiast odpływ poza teren jednostki może odbywać się w północno-zachodniej części jednostki, czyli na teren JCWPd 88.

III.4. Gleby

Pokrywa glebowa odzwierciedla budowę geologiczną obszaru. Największą powierzchnię zajmują gleby utworzone z lessów i utworów lessopodobnych, a także z piasków i glin zwałowych. Z pyłów lessowych powstały gleby brunatne właściwe, które dominują w gminie oraz lokalnie występujące czarnoziemy. Są to gleby żyzne, cechujące się wysokim poziomem próchnicy i dużą zawartością związków mineralnych. Wspólnie z glebami brunatnymi występują gleby bielcowe oraz rędziny. Gmina posiada również niewielkie powierzchnie pokryte madami piaszczystymi, które należą do słabych kompleksów o niskiej wartości użytkowej.

Na terenie gminy Szastarka przeważają gleby klas bonitacyjnych II-IV. Gleby klasy II to gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne. Gleby klasy III (IIIa i IIIb) to gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Gleby o klasach II-III

⁶ PIG-PIB. Karta informacyjna JCWPd nr 118 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-100-119.html>

zajmują teren 4400 ha, co stanowi 71,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Gleby klasy IV zajmują 1705 ha (27,4%), natomiast gleby klas V i VI - 74 ha (1,2%).

Niemal cały obszar gminy, z wyjątkiem jej południowego krańca, został zakwalifikowany jako obszar umiarkowanego i silnego łącznego zagrożenia suszą. Łączne zagrożenie suszą oznacza nakładanie się oraz jednocześnie oddziaływanie różnych typów suszy (w szczególności atmosferycznej, rolniczej i hydrologicznej), co prowadzi do kumulacji negatywnych skutków środowiskowych, gospodarczych i społecznych. Na analizowanym obszarze stwierdzono w szczególności umiarkowane i silne zagrożenie suszą hydrologiczną oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną. Część terenów gminy charakteryzuje się również silnym zagrożeniem suszą rolniczą. Na terenie gminy nie przewidziano realizacji zadań inwestycyjnych wskazanych w Planie przeciwdziałania skutkom suszy.

III.5. Warunki klimatyczne

Pod względem klimatycznym obszar gminy Szastarka znajduje się w obszarze dziedziny Lubelsko-Chełmskiej, będącej strefą klimatyczną umiarkowaną o cechach przejściowych. Dziedzina ta charakteryzuje się znacznymi rocznymi sumami opadów atmosferycznych, najwyższą liczbą dni z opadami gradowymi i najwyższymi wartościami usłonecznienia względnego w okresie letnim. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 7°C do 7,5°C, a jej średnia roczna amplituda wynosi 22-23°C. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec ze średnią temperaturą 19,7°C, zaś miesiącem najchłodniejszym luty z temperaturą -2,5°C. Średnia roczna suma opadów wynosi 520 mm, z wyraźną przewagą opadów letnich nad zimowymi. Warunki klimatyczne są sprzyjające dla rozwoju rolnictwa. Okres wegetacyjny trwa tu do 220 dni, rozpoczynając się na początku kwietnia, gdy temperatura średnia dobowa dochodzi do 5°C. Bardzo niekorzystnym dla upraw opadem jest grad, który występuje tu częściej niż w innych rejonach województwa, ponieważ teren gminy leży na szlaku gradowym, rozciągającym się w kierunku Zamościa i Tomaszowa Lubelskiego. Na omawianym obszarze występują wiatry o przeważającym kierunku zachodnim i południowo-zachodnim. Siły wiatrów są niewielkie (o prędkości do 5 m/s).

Należy podkreślić, że na terenie gminy (podobnie jak w całej Polsce) nasila się problem suszy i ekstremalnych zjawisk pogodowych (w tym w szczególności deszczy nawalnych i burz).

III.6. Flora i fauna⁷

Według podziału geobotanicznego Polski gmina Szastarka położona jest w dziale Wyżyn Południowopolskich, w Krainie Rostoczańskiej, w okręgu Okręg Rostocza Zachodniego w Modliborzycko-Kraśnickim (kod: C.9.1.a). Na podstawie mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski (Matuszkiewicz, Wolski) można wyodrębnić w gminie Szastarka zbiorowiska potencjalne roślinności według grup I, II i III rzędu. Na terenie gminy wyróżniono Eutroficzne lasy liściaste – grądy subkontynentalne w odmianie małopolskiej, w serii ubogiej i żyznej, żyzne buczyny karpackie w odmianie wschodniokarpackiej, formie podgórskiej, świetliste dąbrowy w postaci wyżynnej oraz higrofilne lasy liściaste w postaci niżowych łęgów jesionowo-olszowych.

⁷ Opracowano na podstawie: Mieloch I. Domagała O. 2025. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Szastarka.

Na obszarze gminy przeważa szata roślinna o charakterze antropogenicznym. Działalność człowieka wywołała przeobrażenia naturalnych zbiorowisk roślinnych na tereny zabudowane oraz tereny upraw polowych. Obserwuje się tu przewagę roślin kulturowych, do których należą zboża, ziemniaki, rośliny pastewne czy rośliny sadownicze.

Do półnaturalnych zbiorowisk roślinnych zalicza się łąki trwałe oraz pastwiska o łącznej powierzchni 149 ha, co stanowi około 2% powierzchni gminy Szastarka. Większe kompleksy użytków zielonych obserwuje się w dolinie rzeki Bystrzycy oraz w zagłębieniach terenowych. Użytki zielone są ostoją naturalnych siedlisk flory oraz fauny a także retencjonują wody powierzchniowe. Ważne jest dążenie do utrzymania wszystkich naturalnych siedlisk przyrodniczych z uwagi na to, iż są one ciągami powiązań gwarantujących ekologiczną równowagę.

Obszar gminy cechuje się niską lesistością. Lasy, grunty leśne oraz zakrzewione stanowią jedynie ok. 11% jej powierzchni. Jedne z większych obszarów leśnych zlokalizowane są w północno-zachodniej i centralnej części gminy. W południowej części gminy również zauważalne są obszary leśne, lecz o niewielkiej powierzchni. W obszarze całej gminy można zauważyć kępy leśne zlokalizowane są wzdłuż pól oraz cieków, a także zadrzewienia przy zabudowaniach. Głównym gatunkiem drzew na terenach leśnych jest buk oraz sosna. Oprócz tego występuje dąb, brzoza, topola i inne. Lasy państwowe posiadają znaczenie gospodarcze oraz cechują się drzewostanem sztucznie wprowadzanym. Naturalne siedliska leśne zostały znacznie wyniszczone, jednak ich stan poprawiają nowe nasadzenia, które stosuje się na gruntach leśnych, a także na glebach słabej klasy bonitacyjnej, nieużytkach czy enklawach śródpolnych.

Fauna gminy Szastarka jest charakterystyczna dla terenów wiejskich z niewielkim udziałem terenów leśnych. Z większych gatunków ssaków dziko żyjących w pobliżu lasów oraz pól można spotkać sarny, jelenie lisy, zające, dziki, myszy polne. Najliczniejszą grupą są ptaki, w tym zarówno gatunki lęgowe pospolite, jak kukułka, jeżyk, kos, modraszka, bogatka, sroka, kawka, gawron, wróbel, zięba, szczygieł, jak i gatunki zagrożone wyginięciem, takie jak dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, dymówka, oknówka, pliszka, wilga, gil, dudek, zimorodek, słowik szary, bocian biały oraz muchołówka białoszyja. Gmina nie jest objęta specjalnym badaniem występowania ssaków. W Nadleśnictwie Kraśnik pod ochroną ścisłą znajduje się 57 gatunków ptaków, a pod ochroną częściową jeden – kruk.

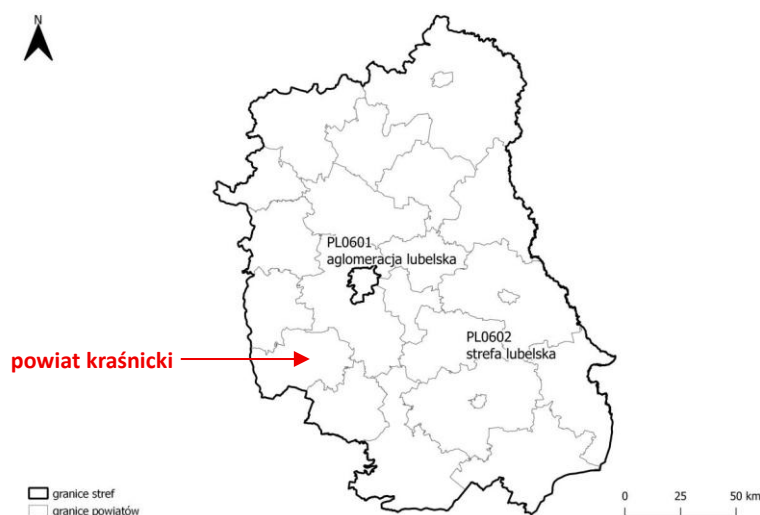
Najcenniejsze obszary i obiekty przyrodnicze na terenie gminy Szastarka zostały objęte ochroną prawną, a informacje na ten temat zawarto w rozdziale V.1.

IV. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Poniżej przedstawiono charakterystykę jakościową środowiska dla Gminy Szastarka. Skoncentrowano się na dwóch komponentach – powietrzu atmosferycznym oraz wodach. Jakość tych komponentów decyduje o bioróżnorodności i jakości życia. W przedstawionych analizach wykorzystano raporty i materiały monitoringowe Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

IV.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2024 (GIOŚ 2025) w województwie wyróżnia się 2 strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską. Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi podlegają 2 strefy: Aglomeracja Lubelska i strefa lubelska, ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin – strefa lubelska. Teren gminy Szastarka (powiat kraśnicki) położony jest w strefie lubelskiej (ryc. 7).

Ryc. 7. Podział województwa lubelskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2024 rok.

Źródło: GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za 2024 rok. Lublin, kwiecień 2025.

Na obszarze województwa lubelskiego od wielu lat występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, benzenem, tlenkiem węgla oraz oznaczanymi w pyłe zawieszonym PM10 metalami: ołowiem, arsenem, kadmem i niklem. Na obszarze gminy nie ma znaczących w skali województwa punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza związkami siarki i azotu.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa lubelskiego za rok 2024 stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Strefa lubelska została zaliczona do klasy C. W aglomeracji lubelskiej i strefie lubelskiej wykazano obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu, strefy te uzyskały klasę D2.

Największym problemem w skali województwa lubelskiego są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P w 2024 r. wystąpiło na 2 stacjach pomiarowych w województwie, zlokalizowanych w strefie lubelskiej. W porównaniu do roku poprzedniego, na terenie województwa wzrosły stężenia tego zanieczyszczenia. W dalszym ciągu istnieje problem z występowaniem wysokich stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 w sezonie grzewczym, co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska” emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu obserwowana jest stopniowa poprawa jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza pyłem. Jednocześnie należy zauważyć, że w roku 2024 średnioroczne i dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ na terenie całego województwa wzrosły w stosunku do roku 2023.

Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała brak przekroczeń w 2024 roku poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych został utrzymany poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy II (20 µg/m³). W roku oceny stężenia tego zanieczyszczenia, podobnie jak pyłu zawieszonego PM₁₀ utrzymywały się poniżej poziomu dopuszczalnego, pomimo niewielkiego wzrostu wartości stężeń w roku 2024 w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2024 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2024 roku pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania w oparciu o wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenie w strefie lubelskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Koncentracja zanieczyszczeń powietrza występuje w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu. Ruch samochodowy przyczynia się do nadmiernych stężeń pyłów zawieszonych oraz stanowi główne źródło emisji dwutlenku azotu. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr S19/74 na długości ok. 4 km oraz droga wojewódzka nr 848 biegnąca starodrożem dawnej drogi krajowej nr 19.

IV.2. Jakość wód

IV.2. 1. Jakość wód powierzchniowych

Z danych monitoringowych wynika, że stan wszystkich monitorowanych wód znajdujących się w granicach gminy Szastarka jest zły (tab. 8). Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne w rolnictwie. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP.

Postęp w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016 r. (wg oceny stanu wód za lata 2014-2019) przedstawiono poniżej. Ocena postępu została dokonana według podziału jednostek planistycznych aPGW (2016). W niektórych JCWP osiągnięto zakładane cele ekologiczne i jakościowe.

Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego RW20000624653; Stan/potencjał ekologiczny: RW2000024653 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW2000624629 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW2000624649 - cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału; RW2000924651 - cel nieosiągnięty - brak postępu; Stan chemiczny: RW2000024653 - cel osiągnięty – poprawa stanu; RW2000624629 - cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW2000624649 - brak możliwości oceny postępu; RW2000924651 - brak możliwości oceny postępu;

Sanna do Stanianki RW20000623219; Stan/potencjał ekologiczny: RW2000623229 - cel nieosiągnięty - brak postępu; Stan chemiczny: RW2000623229 - cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego;

Wyźnica RW20000623369; Stan/potencjał ekologiczny: RW2000623363 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW20006233649 - cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału; RW20006233669 - cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu; RW2000923369 - cel nieosiągnięty - brak postępu; Stan chemiczny: RW2000623363 - cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu; RW20006233649 - brak możliwości oceny postępu; RW20006233669 - cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego ; RW2000923369 - brak możliwości oceny postępu;

Karasiówka RW20000623249; Stan/potencjał ekologiczny: RW2000623249 - cel osiągnięty – poprawa stanu; Stan chemiczny: RW2000623249 - cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego.

Tab. 8. Wyniki monitoringu JCWP obejmujących teren gminy Szastarka w roku 2024.

JCWP Nazwa i kod	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
	Rok badań	klasa	Stan / potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego RW20000624653	2024	5	zły stan ekologiczny	-	Brak klasyfikacji	2024	zły stan wód
Sanna do Stanianki RW20000623219	2024	4	słaby stan ekologiczny	2024	poniżej dobrego	2024	zły stan wód
Wyźnica RW20000623369	2024	3	umiarkowany stan ekologiczny	2023	poniżej dobrego	2024	zły stan wód
Karasiówka RW20000623249	2024	4	słaby stan ekologiczny	-	Brak klasyfikacji	2024	zły stan wód

Źródło: GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

IV.2. 2. Jakość wód podziemnych

Obszar gminy Szastarka znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: GW200088, GW200089 i GW2000118.

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MG MiŻS z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) wykazała dla wszystkich trzech JCWPd następujące wyniki:

- stan chemiczny: dobry,
- stan ilościowy: dobry,
- stan JCWPd: dobry.

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona.

Tab. 9. Postęp w osiąganiu celów środowiskowych poszczególnych JCWPd w okresie 2011-2019.

JCWPd	2012	2016	2019
GW200088, GW200089 i GW2000118	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300)

Prowadzony monitoring wód podziemnych wskazał, iż stan jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy Szastarka jest dobry. Pod względem ochrony wód do spożycia przez ludzi stan chemiczny wszystkich JCWPd określono jako dobry (tab. 9).

Zagrożeniem dla wód podziemnych w analizowanej jednostce może być niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich oraz zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych.

V. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na podstawie aktualnych danych z zakresu ochrony środowiska oraz diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031 najistotniejszymi problemami ochrony środowiska na obszarze gminy są:

- zły stan wód powierzchniowych;
- brak sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy;
- umiarkowane i silne zagrożenie suszą hydrologiczną oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną;
- niskie emisje na terenach intensywniej zurbanizowanych (natężenie zależne od panujących temperatur w chłodniejszej części roku);
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura segregacji oraz recyklingu odpadów;
- obserwowane zmiany klimatu powodujące konieczność pojęcia działań w zakresie retencji wody, poprawy gospodarki wodnej oraz adaptacji przestrzeni do ekstremalnych zjawisk pogodowych.

V.1. Obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych ustaw

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Szastarka stanowi znikomy udział w ogólnej powierzchni obszaru gminy.

Pomniki przyrody (6 obiektów)

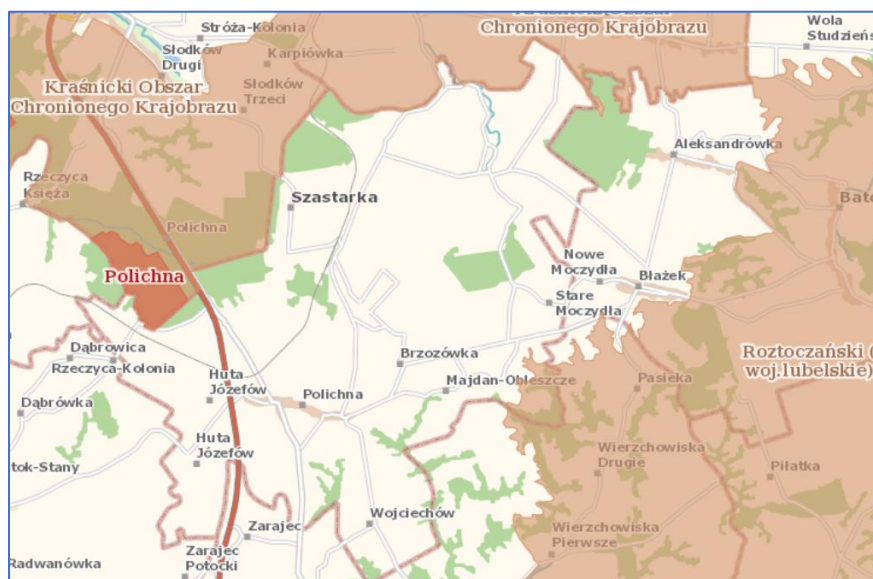
- 1) drzewo: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - Acer platanoides; Brzozówka - w południowej części dawnego założenia folwarczego w pobliżu alei dojazdowej;

- 2) drzewo: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*; Brzozówka - we wschodniej części dawnego założenia folwarczego ok. 100m na wschód od domu mieszkalnego w kępie starodrzewu. Drzewo rośnie na skraju kępy starodrzewia w dawnym parku podworskim w sąsiedztwie stare klony i lipy oraz stary sad owocowy;
- 3) drzewo: Lipa krymska - *Tilia xeuchlora*; Brzozówka - w północnej części dawnego założenia folwarczego w szpalerze ograniczającym teren ogródka i parku;
- 4) drzewo: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; Brzozówka - w północnej części dawnego założenia folwarczego w szpalerze ograniczającym teren ogródka i parku;
- 5) drzewo: Lipa krymska - *Tilia xeuchlora*; Brzozówka - drzewo rośnie wśród szpalerowego ogrodzenia granicy dawnego parku podworskiego. W sąsiedztwie młodsze lipy i klony;
- 6) drzewo: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*; Oddz. 1235. Drzewo znajduje się w parku szkolnym w Blinowie – 60m na północny-wschód od budynku szkolnego nad stawem obok boiska.

Obszary chronionego krajobrazu

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu teren gminy Szastarka nie wchodzi w obręb tego obszaru chronionego. Portale mapowe wskazują natomiast, że wschodnia część gminy Szastarka położona jest w obrębie Roztoczańskiego OCK, przykładowo <https://geoserwis.gdos.gov.pl> (ryc. 8), <https://szastarka.e-mapa.net/>. Podobnie, zgodnie z Uchwałą Nr XXXVI/491/2017 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 29 grudnia 2017 r., poz. 5605), gmina Szastarka położona jest poza granicą tego obszaru chronionego, natomiast zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody (<https://crfop.gdos.gov.pl>) fragment Kraśnickiego OCK zlokalizowane jest na terenie gminy Szastarka.

W projekcie Strategii opisy oraz opracowania kartograficzne dotyczące form ochrony przyrody oparto na danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (ryc. 8).

Ryc. 8. Granica Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w kontekście granicy gminy Szastarka.

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu

Powierzchnia: 20 000,0 ha

Podstawy prawne: Rozporządzenie Nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 31 marca 2006 r. Nr 65, poz. 1229).

Do najważniejszych walorów Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu należy obecność źródeł szczelinowych, wchodzących w skład jednego z najwartościowszych obszarów źródłiskowych na ternie Polski. Szczególnymi walorami tego obszaru jest bardzo bogata rzeźba terenu (lessowa) z dużymi różnicami wysokości względnej, pięknymi punktami widokowymi i obecnością sieci malowniczych jarów z zachowanymi fragmentami rzadkich zbiorowisk roślinnych (buczyny typu karpackiego) oraz gatunków roślin i zwierząt o charakterze reliktowym i na granicy zasięgów. Występuje tutaj fauna kserotermiczna – związana z nasłonecznionymi ścianami wąwozów lessowych: gniewosz plamisty, żmija zygzakowata, zaskroniec, jaszczurka zwinka i żyworodna. Na nasłonecznionych zboczach dolin, wąwozów i skarp lessowych rozpowszechniona jest flora stepowa z rzadkimi gatunkami kserotermicznymi: w zespołach zaroślowych – ligustr pospolity, głóg jednoszyjkowy i prostokielichowy, jeżyna popielica, dereń świdwa i wisienka karłowata, w murawach kserotermicznych na podłożu lessowym wydzielają się skupienia z ostnicą włosowatą, rutewką oraz szalwią łąkową.

Cel środowiskowy: Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochrona funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód. Ochrona i kształtowanie zadrzewień nadwodnych. Ochrona specyficznych cech krajobrazu Rostocza Zachodniego, w tym naturalnych form rzeźby terenu (sieci wąwozów lessowych). Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków.

Obszary Natura 2000

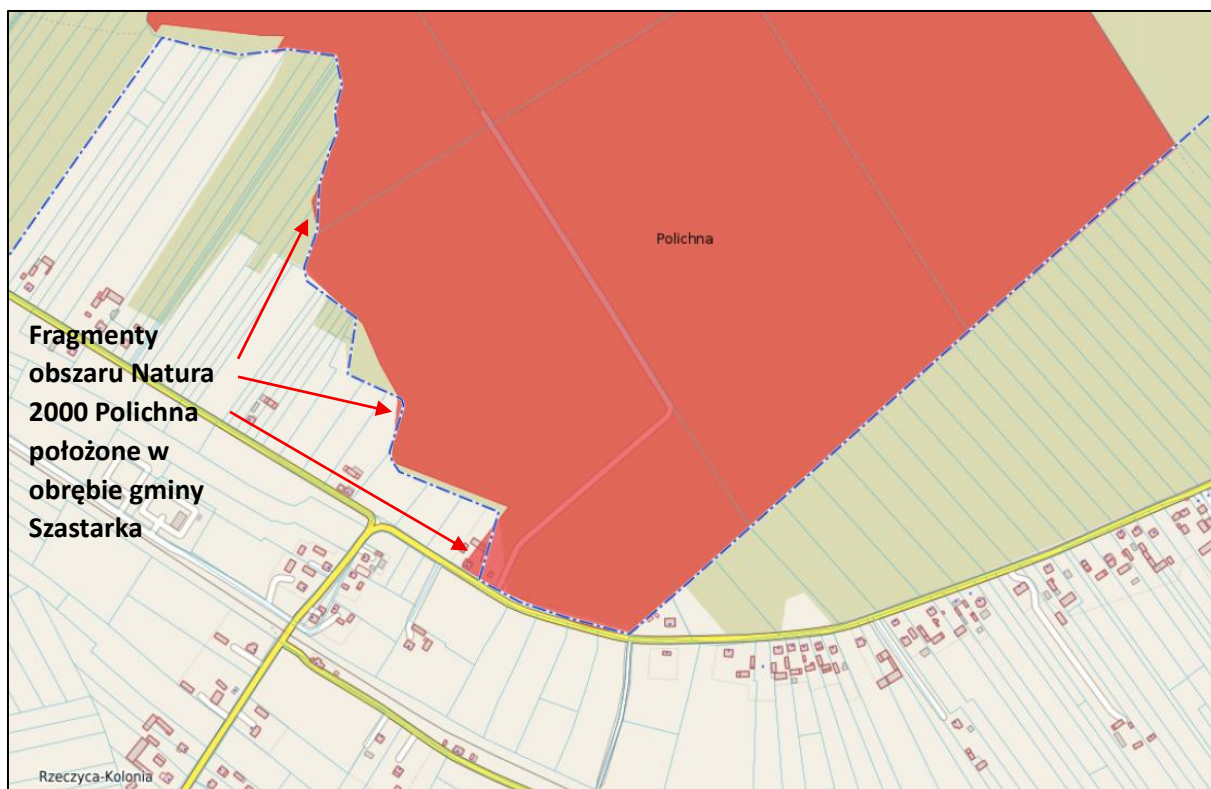
Polichna PLH060078

Powierzchnia ogólna: 368,4 ha

Podstawy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Polichna (PLH060078) (Dz. U. z 2018 r. poz. 1908); Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Polichna PLH060078.

Cele środowiskowe: ochrona stanowisk siedlisk przyrodniczych - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) (kod - 9170) oraz Żyzne buczyny (Dentario glandulosae– Fagion, Galio odorati-Fagion) (kod - 9130).

W gminie Szastarka obszar Natura 2000 Polichna zajmuje jedynie ok. 0,1741 ha (1 741 m²) (ryc. 9).

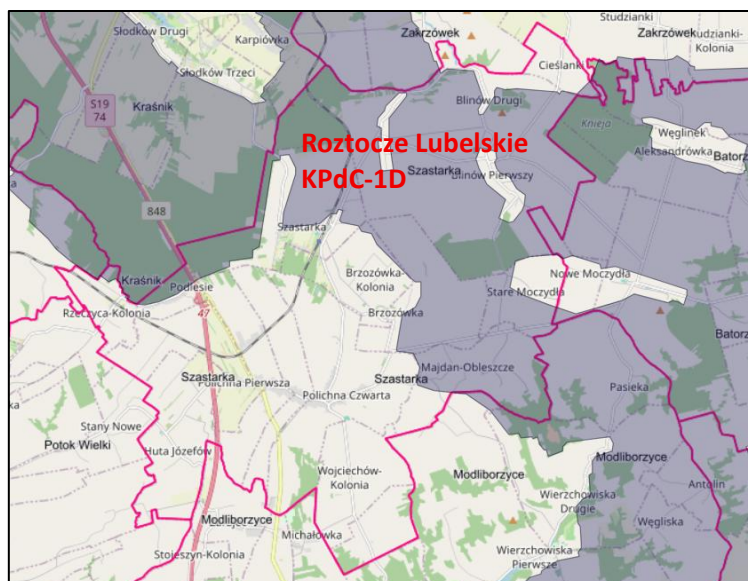

Ryc. 9. Granica obszaru Natura 2000 Polichna w kontekście granicy gminy Szastarka.

Źródło: <https://szastarka.e-mapa.net/>

Projektowane korytarze ekologiczne

Przez obszar gminy Szastarka przebiega projektowany korytarz ekologiczny uzupełniający (łączy obszary siedliskowe położone wewnątrz kraju z korytarzami głównymi oraz zapewnia wariantowość dróg przemieszczania się gatunków o znaczeniu krajowym): Roztocze Lubelskie KPdC-1D (ryc. 10).

Ryc. 10. Projektowany korytarz ekologiczny uzupełniający w gminie Szastarka - Roztocze Lubelskie KPdC-1D.

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

V.2. Zabytki

Zgodnie z Obwieszczeniem 1/2025 z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. (Dz. Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 4 lutego 2025 r. poz. 758), na obszarze gminy Szastarka znajdują się obiekty zabytkowe wykazane w tabeli 10.

Tab. 10. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na terenie gminy Szastarka.

Ip.	Miejscowość	Zabytek	Nr rejestru
1.	Blinów Drugi	- zespół kościoła parafialnego: kościół pw. św. Jana Chrzciciela i Andrzeja Ap., dzwonnica, teren cmentarza przykościelnego - w gran. ogrodzenia	A/421

Źródło: Obwieszczenie Nr 1/2025 z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.

V.3. Problemy ochrony środowiska

Na podstawie aktualnych danych z zakresu ochrony środowiska oraz diagnozy do Strategii Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031 najistotniejszymi problemami ochrony środowiska na obszarze gminy są:

- zły stan wód powierzchniowych;
- brak sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy;
- umiarkowane i silne zagrożenie suszą hydrologiczną oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną;
- niskie emisje na terenach intensywniej zurbanizowanych (natężenie zależne od panujących temperatur w chłodniejszej części roku);
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura segregacji oraz recyklingu odpadów;
- obserwowane zmiany klimatu powodujące konieczność pojęcia działań w zakresie retencji wody, poprawy gospodarki wodnej oraz adaptacji przestrzeni do ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Z punktu widzenia obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ale także z punktu widzenia rozwoju społeczno - gospodarczego poważne problemy mogą sprawiać postępujące zmiany klimatyczne, w tym przedłużające się okresy bez opadów i ekstremalne zjawiska pogodowe.

V.4. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie wystąpią istotne zmiany lokalnego stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Jednakże mogą wydłużyć się w realizacji działania, które korzystnie wpływają na kondycję środowiska. Ograniczone zostaną możliwości finansowania dalszego rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii (OZE), w szczególności instalacji fotowoltaicznych i indywidualnych źródeł OZE. Projektowany dokument programowy zawiera szereg działań, które pozwolą na rozwiązywanie najważniejszych aktualnych problemów dotyczących ochrony środowiska. W szczególności dotyczy to ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (termomodernizacja budynków), ograniczania emisji gazów cieplarnianych i adaptacji do zmian klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika), zagospodarowania odpadów komunalnych, oszczędności wykorzystania surowców nieodnawialnych, zwiększania retencji zasobów wodnych (małe zbiorniki retencyjne).

VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Dokumenty strategiczne opracowywane na poziomie krajowym i wojewódzkim implementują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, w tym wspólnotowym. Najistotniejsze, aktualne cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych przedstawiono poniżej. Należy podkreślić, że w projekcie Strategii kluczowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione. Cele projektowanego dokumentu są zgodne z celami: Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityki energetycznej Polski do 2040 r., a także Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Projekt Strategii zawiera odniesienia do aspektów ochrony środowiska w misji. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska zapewni w szczególności realizacja celu strategicznego II „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej” oraz towarzyszących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 2.2 - Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja;

Cel operacyjny 2.3 - Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna;

Cel operacyjny 2.4 - Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska (Rada UE przyjęła 8 program działań w zakresie środowiska 29 marca 2022 r.; Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r.) określa następujące cele dla Unii Europejskiej do 2030 r.:

- a) nieodwracalne i stopniowe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wzmocnienie ich pochłaniania przez naturalne i inne pochłaniacze w Unii w celu osiągnięcia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., jak określono w rozporządzeniu (UE);
- b) stałe postępy w zakresie wzmacniania zdolności przystosowawczych, zwiększenia odporności i ograniczenia wrażliwości na zmianę klimatu;
- c) dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, który daje planecie więcej niż sam bierze, oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- d) dążenie do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, oraz ochrony zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem;
- e) ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego, zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich;
- f) promowanie zrównoważenia środowiskowego i ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją, w szczególności w obszarze energii, rozwoju przemysłu, budownictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.) określa cel główny w następujący sposób – „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”. Dokument ten określa też cele i działania w nawiązaniu do kluczowych komponentów środowiska:

- Woda: Wzmocnienie ochrony przed powodzią i suszą. Zapewnienie mieszkańcom zaopatrzenie w dobrej jakości wodę. Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.
- Powietrze: Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę i likwidację nieefektywnych kotłów i ograniczanie emisji z transportu drogowego. Wsparcie dla gmin w przygotowaniu programów ograniczania niskiej emisji. Modernizacja istniejących i rozwój nowych sieci ciepłowniczych. Upowszechnienie wykorzystania energii elektrycznej do celów grzewczych.
- Powierzchnia ziemi: Utrzymanie produktywności gruntów rolnych i leśnych poprzez ograniczanie przeznaczenia ich na inne cele. Doprowadzenie do powszechniejszego wykorzystywania obszarów przemysłowych na cele inwestycyjne.
- Przyroda i krajobraz: Obiektywna ocena i weryfikacja powierzchni chronionych. Usprawnienie zarządzania siecią Natura 2000. Wskazanie, we współpracy z samorządami, najcenniejszych, priorytetowych krajobrazów Polski i zapewnienie ich ochrony. Sfinansowanie przedsięwzięć dotyczących ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni i terenów wodnych (tzw. zielonej i błękitnej infrastruktury).
- Gospodarka odpadami: Ograniczenie powstawania odpadów. Inwestycje związane z prawidłowym gospodarowaniem odpadami. Modernizacja oczyszczalni ścieków pod kątem wdrożenia w nich podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Klimat: Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu, rolnictwa, gospodarki odpadami oraz sektora komunalno-bytowego. Wsparcie inwestycji w odnawialne źródła energii. Modernizacja elektrociepłowni, ciepłowni i elektrowni. Rozwój transportu niskoemisyjnego i zeroemisyjnego. Zwiększenie pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy

poprzez realizację koncepcji Leśnych Gospodarstw Węglowych. Upowszechnienie nowoczesnego budownictwa drewnianego.

- Adaptacja do zmian klimatu: Wsparcie samorządów w opracowaniu i wdrażaniu planów adaptacji do zmian klimatu oraz w tworzeniu nowych terenów zieleni i terenów wodnych. Budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji. Doprowadzenie do renaturyzacji rzek i ich dolin oraz mokradeł.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.) wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
 - wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
 - redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 został sporządzony w oparciu o krajowe strategie rozwoju zatwierdzone na poziomie rządowym (m.in. Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030, Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030) oraz uwzględniając projekt Polityki energetycznej Polski do 2040 r. (Rada Ministrów zatwierdziła „Politykę energetyczną Polski do 2040 r.” 2 lutego 2021 r.).

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (Monitor Polski 2021 r., poz. 264) jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Dokument zakłada m.in.:

- Rozwój odnawialnych źródeł energii (cel szczegółowy 6),
- Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji (cel szczegółowy 7)

Projektuje się wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach. W 2030 r. udział OZE w końcowym zużyciu energii brutto wyniesie co najmniej 23%, nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie energetyka wiatrowa i fotowoltaiczna). Nastąpi istotny wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do: ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r.

Do 2040 r. potrzeby ciepłe wszystkich gospodarstw domowych pokrywane będą przez ciepło systemowe oraz przez zero- lub niskoemisyjne źródła indywidualne.

Szereg działań zostanie nakierowanych na poprawę jakości powietrza, m.in.:

- rozwój ciepłownictwa systemowego (4-krotny wzrost liczby efektywnych systemów ciepłowniczych do 2030 r.),
- niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne),
- odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., na obszarach wiejskich do 2040 r. przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków,

- rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej do 2030 r. w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013) definiuje cel główny jako zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

W dokumencie tym wyznaczono następujące cele i kierunki działań (wybór):

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zaproponowane działania zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródlądowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej.

Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu

Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie

Działania w tym zakresie powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych takich jak Geoportal. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Obszary wiejskie, głównie ze względu na prowadzoną tam działalność rolniczą, stanowią obszar szczególnie wrażliwy na zmiany klimatu. Fakt ten wskazuje na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych jak i niezbędnych dostosowań w produkcji rolniczej i rybnej.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021 (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 roku) określa następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1: Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych
- Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych
- Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu
- Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

W ramach celu operacyjnego 2.4. "Ochrona walorów środowiska" proponuje się działania mające zachować wysokiej jakości komponenty środowiska, a także zasoby przyrodniczych. Z jednej strony dotyczą one inwestycji służących ochronie środowiska, z drugiej zaś budowaniu świadomości ekologicznej mieszkańców regionu. W kontekście zachowania walorów środowiska ważnym aspektem jest ograniczanie wykorzystania jego zasobów nieodnawialnych. Z tego względu szczególnie istotne znaczenie ma promowanie rozwiązań służących zmianie mixu energetycznego, a także popularyzacja idei gospodarki obiegu zamkniętego.

Kierunki działań/Kierunki interwencji:

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek;
- Wspieranie działań na rzecz zagospodarowania wody w przemyśle wydobywczym przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii;
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności;
- Wspieranie działań na rzecz wzrostu lesistości województwa zgodnie z warunkami siedliskowymi;
- Wspieranie działań na rzecz monitorowania stanu środowiska i szerokiego udostępniania informacji mieszkańcom;
- Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym dotyczącej oszczędzania zasobów i energii oraz idei gospodarki obiegu zamkniętego;
- Wspieranie działań i rozwiązań na rzecz zwiększania efektywności energetycznej budynków i infrastruktury publicznej oraz ograniczania niskiej emisji;
- Rozwój niskoemisyjnych i zeroemisyjnych mocy wytwórczych, energetyki rozproszonej opartej m.in. o komponent prosumencki;
- Wspieranie działań na rzecz rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych i poeksploatacyjnych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych;
- Działania w zakresie zapobiegania marnotrawieniu dóbr, żywności na etapie produkcji, przetwórstwa, konsumpcji;
- Wdrażanie systemu racjonalnej gospodarki odpadami nastawionej na zwiększenie ponownego ich wykorzystania, recyklingu i odzysku surowców i energii.

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 (Uchwała nr DXXV/9252/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 1 grudnia 2023 r.).

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 stanowi politykę ekologiczną województwa lubelskiego z uwzględnieniem zagadnień związanych z adaptacją do zmian klimatu, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, działań edukacyjnych oraz monitoringu środowiska. Program ten wyznacza priorytety ochrony środowiska dla następujących aspektów środowiska (wybór) wraz z kluczowymi zadaniami adaptacyjnymi do zmian klimatycznych:

Ochrona klimatu i jakości powietrza (kluczowe zadania adaptacyjne)

- 1.7. Edukacja ekologiczna w zakresie poprawy jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej;
- 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych (w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze);
- 2.2. Przebudowa, modernizacja i doposażenie lokalnych kotłowni;
- 2.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych;
- 2.4. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w celu podłączenia większej ilości użytkowników;
- 2.5. Promocja i stosowanie OZE;
- 3.1. Budowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych;
- 3.2. Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i infrastruktury rowerowej (w tym m.in. ciągów pieszo-rowerowych, dróg dla pieszych i rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. wypożyczalnie rowerów);
- 3.4. Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi pojazdów elektrycznych i zasilanych paliwami alternatywnymi (m.in. punktów ładowania pojazdów elektrycznych, stacji tankowania wodoru);
- 3.6. Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.;
- 4.1. Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej;
- 5.1. Zwiększenie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze wszystkich źródeł odnawialnych;
- 5.3. Montaż urządzeń OZE w budynkach użyteczności publicznej;
- 5.4. Prowadzenie dofinansowań do montażu urządzeń OZE dla mieszkańców.

Gospodarowanie wodami (kluczowe zadania adaptacyjne):

- 3.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami;
- 3.2. Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników przeciwpowodziowych i retencyjnych;
- 3.5. Zapobieganie podtopieniom na obszarach zurbanizowanych poprzez stosowanie błękitno-zielonej infrastruktury;
- 4.1. Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji;
- 4.2. Budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji;
- 4.3. Realizacja zadań wyznaczonych w Planie przeciwdziałania skutkom suszy;

Zasoby przyrodnicze (kluczowe zadania adaptacyjne):

- 1.1. Uwzględnienie obszarów cennych przyrodniczo w ramach MPZP w celu ochrony ich przed presją zabudowy;
- 1.2. Zachowanie, rozwój i tworzenie nowych terenów zieleni publicznej;
- 1.8. Edukacja ekologiczna w zakresie pogłębiania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych województwa, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych;
- 1. 10. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych oraz prowadzenie i aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych;

- 2.3. Utrzymanie istniejących licznych obszarów o zróżnicowanej powierzchni i pokrywie roślinnej, najważniejszych z punktu widzenia ochrony wartości przyrodniczych, ochrony korytarzy ekologicznych i bioróżnorodności;
- 2.4. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez uwzględnienie ustaleń PZPWL w lokalnych dokumentach planistycznych;
- 3.1. Tworzenie nowych/ rozbudowanie istniejących terenów zieleni w miastach, a także konserwacja pomników przyrody;
- 3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych oraz wiejskich;
- 4.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej;
- 4.2. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych.

VII. Przewidywane oddziaływania na środowisko

VII.1. Założenia analityczne i identyfikacja oddziaływań

W Prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. Na etapie sporządzania Strategii nie są znane szczegóły dotyczące planowanych przedsięwzięć / projektów (rodzaj, wielkość, technologia, dokładna lokalizacja). Strategii towarzyszy lista 93 projektów realizujących cele strategiczne. Część projektów ma charakter nieinwestycyjny i w związku z tym ich bezpośredni wpływ na środowisko można określić jako neutralny. Pośrednio, w przyszłości mogą charakteryzować się natomiast oddziaływaniami pozytywnymi (np. edukacja, w tym ekologiczna). W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych celów strategicznych i związanych z nimi projektów. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania pozytywne i negatywne i poddano je ocenie zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

Ocena charakteru prognozowanych oddziaływań przybiera w niektórych przypadkach niejednorodny charakter. W Prognozie przeprowadzono wstępną identyfikację potencjalnych oddziaływań (tabele nr 1 - 4), a następnie dokonano ich bardziej szczegółowej analizy w kontekście zdrowia ludzi i poszczególnych elementów środowiska. Charakter proponowanych projektów wskazuje, że zdecydowanie będą przeważały oddziaływania o charakterze pozytywnym dla środowiska oraz oddziaływania neutralne.

Prawdopodobnie nie nastąpi realizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Wśród planowanych przedsięwzięć (w ramach projektów) mogą znaleźć się przedsięwzięcia, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i których realizacja może wymagać przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. Podczas sporządzania niniejszej Prognozy nie dysponowano danymi i informacjami, na podstawie których można byłoby jednoznacznie przesądzić o ryzyku wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań lub braku takich oddziaływań w odniesieniu do niektórych projektów. Przypuszcza się, że rozstrzygnięcia w tym kontekście będą możliwe wówczas, gdy zadania projektowe zostaną skonkretyzowane i powstaną karty informacyjne planowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę stopień szczegółowości analizowanego dokumentu programowego

niniejsza Prognoza ma charakter ostrzegawczy, wskazując zamierzenia, które potencjalnie mogą być problematyczne z punktu widzenia ochrony środowiska.

Projekty, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko zostały wstępnie zidentyfikowane przy uwzględnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). W tabeli 11 zamieszczono 5 projektów (jeden projekt – „Zwiększenie odporności systemu na kryzysy” umieszczony w dwóch rodzajach przedsięwzięć), które należą do 4 rodzajów przedsięwzięć. Kierując się zasadą ostrożności, w tabeli zamieszczono również projekty, których skala prawdopodobnie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko (np. projekt budowy niewielkich zbiorników wodnych). Strategia nie zawiera szczegółowych informacji na temat parametrów i lokalizacji planowanych projektów. Z tego względu kwalifikacja przedsięwzięć zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. jest utrudniona.

Tab. 11. Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Lp.	Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (w nawiasie wskazano cel strategiczny i nr projektu) <u>Lokalizacja</u> w kontekście obszarów chronionych	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.
1.	Rozwój Strefy Gospodarczej <u>Lokalizacja</u> : poza obszarami chronionymi cel operacyjny: 1.1	54) zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a;
2.	Zwiększenie odporności systemu na kryzysy (m.in. budowa nowych zbiorników) <u>Lokalizacja</u> : poza obszarami chronionymi Cel operacyjny: 2.2	69) budowie piętrzące inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 35 i 36: a) na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, z wyłączeniem budowli piętrzących o wysokości piętrzenia wody mniejszej niż 1 m realizowanych na podstawie planu ochrony, planu zadań ochronnych lub zadań ochronnych ustanowionych dla danej formy ochrony przyrody, b) jeżeli piętrzenie dotyczy cieków naturalnych, na których nie ma budowli piętrzących, c) jeżeli w promieniu mniejszym niż 5 km na tym samym cieku lub cieku z nim połączonym znajduje się inna budowla piętrząca,
3.	System małej retencji (budowa i modernizacja niewielkich zbiorników wodnych, mających na celu zwiększenie retencji opadowej, poprawę bilansu wodnego oraz ograniczenie skutków suszy i podtopień) <u>Lokalizacja</u> : poza obszarami chronionymi Cel operacyjny: 2.2	

Lp.	Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (w nawiasie wskazano cel strategiczny i nr projektu) <u>Lokalizacja</u> w kontekście obszarów chronionych	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.
		d) o wysokości piętrzenia wody nie mniejszej niż 1 m; ewentualnie punkt 89) gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na: f) realizacji stawów o głębokości nie mniejszej niż 3 m, innej niż wymieniona w lit. e;
4.	Budowa wodociągu <u>Lokalizacja</u> : prawdopodobnie częściowo w obrębie Roztoczańskiego OCK przy uwzględnieniu granic tego obszaru chronionego z portalu GDOŚ (https://geoserwis.gdos.gov.pl) Cel operacyjny: 2.2	71) rurociągi wodociągowe magistralne do przesyłania wody oraz przewody wodociągowe magistralne doprowadzające wodę od stacji uzdatniania do przewodów wodociągowych rozdzielczych, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową;
5.	Rozbudowa i modernizacja istniejącego wodociągu <u>Lokalizacja</u> : poza obszarami chronionymi Cel operacyjny: 2.2	
6.	Zwiększenie odporności systemu na kryzysy (zabezpieczenie awaryjnych źródeł wody) <u>Lokalizacja</u> : poza obszarami chronionymi Cel operacyjny: 2.2	73) urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych lub sztuczne systemy zasilania wód podziemnych, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 37, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 10 m ³ na godzinę; 74) urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych z tej samej warstwy wodonośnej, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m ³ na godzinę, inne niż wymienione w pkt 73, jeżeli w odległości mniejszej niż 500 m znajdują się inne urządzenia lub inny zespół urządzeń umożliwiający pobór wód podziemnych o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m ³ na godzinę, z wyłączeniem zwykłego korzystania z wód;

Wszystkie zidentyfikowane projekty (tab. 11; jeden projekt – „Zwiększenie odporności systemu na kryzysy” umieszczony w dwóch rodzajach przedsięwzięć) znajdują się poza obszarami chronionymi (uwzględniając formalne ustalenia dotyczące granic obszarów chronionych w gminie Szastarka).

Zakłada się, że projekty, które generować będą **przeważające pozytywne oddziaływania na środowisko** wchodzić w skład celu strategicznego II „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej” i towarzyszących celów operacyjnych:

2.2 - Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja;

2.3 - Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna;

2.4 - Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Szereg projektów, które wykazują neutralny charakter z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze będą miały **istotne, pozytywne oddziaływanie społeczne**. W szczególności chodzi o projekty w ramach celu strategicznego III „Silna i aktywna wspólnota lokalna” i następujących celów operacyjnych:

- 3.1 - Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- 3.2 - Nowoczesna i dostępna edukacja;
- 3.3 - Rozwój usług społecznych i integracja mieszkańców;
- 3.4 - Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 3.5 - Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

VII.2. Oddziaływania na ludzi

Przewiduje się, że szereg działań zmierzających do zwiększenia dostępności i atrakcyjności infrastruktury komunalnej i społecznej (projekty: Modernizacja ujęć wody, Budowa wodociągu, Rozbudowa i modernizacja istniejącego wodociągu, Remont i modernizacja dróg) przyczyni się bezpośrednio do poprawy jakości życia mieszkańców, w tym szczególnie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwój systemów OZE i niskoemisyjnych źródeł ogrzewania (projekty: Energia i ciepło ze źródeł odnawialnych w obiektach użyteczności publicznej, Montaż odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców gminy) oraz termomodernizacja budynków (projekty: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Szastarka; Termomodernizacja budynku szkoły i hali w Polichnie; Kompleksowa termomodernizacja szkoły w Blinowie; Modernizacja budynków jednostek OSP) ograniczy szkodliwą dla zdrowia niską emisję niską. Pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców będzie miała realizacja projektów z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (projekty: Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest). Na podwyższenie jakości życia mieszkańców wpłynie realizacja celu strategicznego III: „Silna i aktywna wspólnota lokalna” i następujących celów operacyjnych:

- 3.1 - Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- 3.2 - Nowoczesna i dostępna edukacja;
- 3.3 - Rozwój usług społecznych i integracja mieszkańców;
- 3.4 - Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 3.5 - Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Strategia nie zawiera projektów, które w sposób szczególny mogą zagrażać zdrowiu ludzi. Zakłada się, że planowane zamierzenia inwestycyjne zostaną zrealizowane z zachowaniem zasad dobrej praktyki i obowiązujących wymagań prawnych z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska. W szczególności chodzi o projekt „Rozwój Strefy Gospodarczej”, który potencjalnie może być źródłem zwiększonej emisji pyłów i gazów oraz emisji ponadnormatywnego hałasu (w zależności od przedsięwzięć, które zostaną zlokalizowane w tej strefie). Ponadto projekt ten może przyczynić się do zwiększonego poboru wody oraz generowania ścieków i odpadów. Z drugiej strony, potencjalnie niekorzystne oddziaływania nie powinny wykraczać poza granice nieruchomości, do której tytuł prawny posiada przedsiębiorca.

Należy podkreślić, że Strategia zawiera „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej” (Rozdział nr 18). W kontekście „Kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej” przyjęto następujące zasady (wybór w odniesieniu do terenów inwestycyjnych):

- organizacja i rozwoju atrakcyjnych terenów aktywności gospodarczej w obszarach z istniejącym lub zaplanowanym pełnym uzbrojeniem terenów inwestycyjnych umożliwiającym osiągnięcie odpowiednich standardów funkcjonalnych zagospodarowania;
- koncentrowanie uciążliwej lub wysokospecjalistycznej aktywności gospodarczej w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych, w wyodrębnionych, zorganizowanych strefach gospodarczych, umożliwiającym ograniczenie negatywnego wpływu terenów przemysłowych na środowisko, sąsiadującą zabudowę mieszkaniową i kształtowanie krajobrazu;
- wykorzystanie do rozwoju funkcji przedsiębiorczości pozarolniczej w pierwszej kolejności terenów już częściowo zainwestowanych oraz typu brownfield.

VII.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę

Realizacja zapisów Strategii nie wpłynie negatywnie na system przyrodniczy gminy Szastarka oraz jej przyrodnicze powiązania wewnętrzne i zewnętrzne. Projektowane działania w przeważającej większości obejmą tereny położone poza najbardziej wartościowymi obszarami pod względem bioróżnorodności (przykładowo lasy). Zgodnie z obowiązującymi dokumentami formalnymi, w praktyce w gminie Szastarka nie ma obszarów podlegających ochronie prawnej ze względu na szczególne walory przyrodnicze. Z reguły prace budowlane trwale naruszają pokrywę glebową oraz bezpośrednio i pośrednio wpływają na florę i faunę. Są to najczęściej oddziaływania długoterminowe, odwracalne, ale w bardzo długim czasie. Na cele inwestycyjne powinny być przeznaczane grunty o niskich walorach przyrodniczych i niskiej przydatności dla rolnictwa. Proponowane projekty, które towarzyszą Strategii będą realizowane głównie na terenach zurbanizowanych, w obrębie istniejących miejscowości.

W Strategii przewidziana jest realizacja obiektów liniowych (wodociągi), a także przewiduje się realizację jednego obiektu wielkopowierzchniowego (Rozwój strefy gospodarczej). Potencjalne negatywne oddziaływanie na różnorodność biologiczną nie powinno być istotne. Prace dotyczące budowy sieci wodociągowych będą prowadzone głównie na terenach zurbanizowanych, na których pierwotna szata roślinna uległa już przekształceniu. Strefa gospodarcza prawdopodobnie zostanie zlokalizowana w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych, na obszarze, który nie pełni istotnych funkcji przyrodniczych. W Strategii nie wyszczególniono dokładnej lokalizacji tej strefy.

Wzbogaceniu różnorodności biologicznej będzie sprzyjała realizacja niewielkich zbiorników retencyjnych oraz działania zwiększające oszczędność wykorzystania wody (np. instalacje do zbierania deszczówki).

Do stopniowego ubożenia różnorodności biologicznej mogą przyczyniać się zmiany klimatyczne, w tym powtarzające się niedobory opadów atmosferycznych w postaci śniegu i deszczu oraz przedłużające się okresy w ciągu roku z wysokimi temperaturami.

Projekty, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na różnorodność biologiczną:

- System małej retencji;
- Rozwój OZE (fotowoltaika, pompy ciepła, solary w budynkach użyteczności publicznej oraz w indywidualnych budynkach mieszkalnych),
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (ograniczenie niskiej emisji);
- Utworzenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w gminie Szastarka;
- Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Projekty, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na różnorodność biologiczną:

- Rozwój Strefy Gospodarczej (przekształcenie powierzchni biologicznie czynnej, w tym utworzenie powierzchni zabudowanych).

VII.4. Oddziaływania na zasoby i jakość wód

W celu dotrzymania wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej niezbędne jest podjęcie zintegrowanych działań w celu przywrócenia lub utrzymania dobrego stanu/potencjału wód wyznaczonych dla poszczególnych JCWP oraz JCWPd. Stan JCWP, szczególnie rzecznych, na obszarze gminy Szastarka jest generalnie zły i wymaga podjęcia odpowiednich działań naprawczych. Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie spowodują negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. W Strategii zaplanowano działania związane z oszczędzaniem zasobów wodnych i retencjonowaniem wód.

W ramach celu strategicznego II: „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej” zaproponowano cel operacyjny 2.2. „Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja”, którego realizacja może potencjalnie pozytywnie oddziaływać na zasoby i jakość wód (oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, długotrwałe, stałe).

W Strategii, w ramach „Zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu” przyjęto następujące zasady (wybór w kontekście gospodarki wodnej):

- ochrona kompleksów leśnych i podnoszenie ich znaczenia ekologicznego i środowiskowotwórczego;
- ochrona systemu wód powierzchniowych i obszarów dolinnych przez zachowanie ich naturalnej roślinności, drożności ekologicznej (krajobrazu otwartego) oraz wzmocnienie ich potencjału przyrodniczego (szczególnie znacznie ma ochrona wodności obszaru tworzącego zasięg alimentacji źródeł Bystrzycy w rejonie Blinowa Drugiego);
- ochrona istniejących zbiorników, stawów, oczek wodnych i glinianek oraz wzbogacenie wodności terenu poprzez dalszy rozwój retencji (zagospodarowanie wód opadowych, odtwarzanie systemów nawadniających, gospodarka na gruntach rolnych i leśnych z uwzględnieniem naturalnej retencji wód), natomiast w ramach „Kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej” przyjęto następujące zasady:
- utrzymanie i modernizacja istniejących ujęć wód podziemnych, służących do zbiorowego zaopatrzywania ludności w wodę pitną oraz stacji uzdatniania wody zlokalizowanych na obszarze gminy;

- utrzymanie i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej oraz sukcesywna rozbudowa istniejącego systemu wodociągowego;

- budowa i rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej – w pierwszej kolejności zaleca się uzbroić istniejące tereny zabudowy, zwłaszcza tereny, które zaopatrywane są w wodę z sieci wodociągowej, na terenach zabudowy rozproszonej dopuszcza się indywidualne, bezpieczne dla środowiska rozwiązania gospodarki ściekowej.

Projekty ujęte w Strategii, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na zasoby i jakość wód:

- Zwiększenie odporności systemu na kryzysy (Zabezpieczenie awaryjnych źródeł wody, modernizacja zbiorników, współpraca z sąsiednimi gminami, budowa nowych zbiorników);
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi (Uwzględnienie w dokumentach strategicznych planów wodnych);
- System małej retencji (Rozwój systemu małej retencji poprzez budowę i modernizację niewielkich zbiorników wodnych, mających na celu zwiększenie retencji opadowej, poprawę bilansu wodnego oraz ograniczenie skutków suszy i podtopień);
- Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Projekty, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na zasoby wodne:

- Rozwój Strefy Gospodarczej (przekształcenie powierzchni biologicznie czynnej, pobór wody podziemnej, generowanie ścieków).

VII.5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat

Działania związane z poprawą jakości powietrza oraz ochroną klimatu zawiera cel strategiczny II „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej” oraz cel operacyjny 2.3 – „Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna”.

Realizacja przedsięwzięć polegających na ograniczaniu niskiej emisji do atmosfery pozwoli na stopniowe eliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi podnosząc tym samym jakość życia. Poprawa jakości powietrza w perspektywie długoterminowej wpłynie korzystnie na biosferę, natomiast ograniczenie emisji gazów cieplarnianych będzie miało długookresowe znaczenie w kontekście zmian klimatycznych. Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i wymagają podejmowania adekwatnych działań zapobiegawczych.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będzie miała termomodernizacja budynków oraz realizacja instalacji fotowoltaicznych na istniejących budynkach publicznych i prywatnych. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego i wpłynie na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (głównie ze spalania węgla).

W ramach „Zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu” w Strategii zaproponowano ochronę jakości powietrza atmosferycznego oraz przeciwdziałanie zmianom klimatycznym poprzez kreowanie gospodarki niskoemisyjnej i adaptację do postępujących zmian klimatycznych, natomiast w ramach „Kierunków rozwoju systemów komunikacji,

infrastruktury technicznej i społecznej” - zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego, w tym dążenie do rozbudowy i modernizacji sieci energetycznych oraz zwiększanie wykorzystania odnawialnych, zeroemisyjnych źródeł energii oraz budowa infrastruktury magazynowania energii.

Projekty, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Szastarka;
- Energia i ciepło ze źródeł odnawialnych w obiektach użyteczności publicznej;
- Montaż odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców gminy;
- Termomodernizacja budynku szkoły i hali w Polichnie;
- Kompleksowa termomodernizacja szkoły w Blinowie;
- Modernizacja budynków jednostek OSP;
- Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (W ramach projektu planuje się montaż instalacji fotowoltaicznych współpracujących z akumulatorowymi magazynami energii).

Projekty, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat:

- Rozwój Strefy Gospodarczej (potencjalna emisja pyłowych i gazowych zanieczyszczeń atmosferycznych oraz gazów cieplarnianych – w zależności od przedsięwzięć, które będą zlokalizowane w strefie).

VII.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz

Oddziaływanie na krajobraz może mieć charakter pozytywny bądź negatywny i jest uzależniony od rodzaju i lokalizacji określonego przedsięwzięcia, sposobu jego zaprojektowania oraz otaczającego terenu. Z reguły, podobnie jak przekształcenia powierzchni ziemi, mają one charakter stały i długoterminowy. Proponowane w Strategii projekty nie przyczynią się do degradacji krajobrazu w gminie Szastarka. Przypuszcza się, że realizacja projektów „System małej retencji” oraz „Zachowanie i aktywne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego” wpłynie pozytywnie na krajobraz, głównie w skali lokalnej.

Na obszarze gminy Szastarka nie wskazano krajobrazów priorytetowych w ramach projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego⁸ z 2025 r.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 82) stanowi, że przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego odpowiedniej zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ponadto, przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, natomiast przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska. Na terenie gminy Szastarka przeważają gleby klas bonitacyjnych II–IV.

W ramach „Zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu” w Strategii zaproponowano następujące zasady dotyczące zasobów krajobrazowych:

⁸ Uchwała Nr XCVIII/1792/2025 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia projektu Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego, w celu zasięgnięcia opinii podmiotów wymienionych w ustawie. https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=936&action=details&document_id=2141618

- wzbogacanie krajobrazu osadniczego zielenią (parki, zieleń izolacyjna) oraz zwiększenie udziału powierzchni terenów zielonych, a także ochrona i pielęgnacja istniejących parków dworskich i pałacowych, cmentarzy zabytkowych, zadrzewień itp.;

- ochrona walorów krajobrazowych;

- utrzymanie tożsamości krajobrazowej gminy poprzez ochronę elementów struktury krajobrazu decydujących o jego różnorodności i stabilności;

- zapewnienie otwarcia oraz wglądów widokowych, poprzez ich zachowanie lub utworzenie dla punktów i ciągów widokowych związanych z krajobrazem oraz zabytkami,

a także (w ramach "Zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej"):

- kształtowanie harmonijnego, współczesnego krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem uwarunkowań historycznych i regionalnych;

- zagwarantowanie ochrony krajobrazowej, historycznych sylwet przestrzennych i osi widokowych, a także ekspozycji oraz obserwacji archeologicznej.

Projekty, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz:

- Rozwój Strefy Gospodarczej (pojawienie się krajobrazu o charakterze industrialnym; trwałe przekształcenie pokrywy glebowej, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej).

VII.7. Oddziaływania na zasoby naturalne oraz na zabytki i dobra kultury

Działania zaproponowane w projekcie Strategii w większości mają charakter neutralny w kontekście obiektów zabytkowych. Strategia nie zawiera konkretnych informacji na temat prac konserwacyjnych obiektów zabytkowych. Pozytywne oddziaływanie na zabytki i dobra kultury będzie związane z realizacją projektu „Zachowanie i aktywne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego” (Prowadzenie prac konserwatorskich, renowacyjnych i restauratorskich, a także dostosowanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i turystycznych, promowanie lokalnego dziedzictwa poprzez działania informacyjne i edukacyjne).

Projekt Strategii nie zakłada eksploatacji zasobów naturalnych.

VII.8. Oddziaływania skumulowane

W projekcie Strategii zdecydowanie przeważają projekty, które charakteryzują się oddziaływaniami pozytywnymi na środowisko przyrodnicze (np. z zakresu rozwoju energii odnawialnej, efektywności energetycznej), jak również pozytywnymi oddziaływaniami o charakterze społecznym. Realizacja celów strategicznych spowoduje kumulację oddziaływań pozytywnych, w szczególności w sferze ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, rozwoju energii odnawialnej, efektywności energetycznej oraz w sferze społecznej.

Niewątpliwie, skumulowane oddziaływania negatywne mogą dotyczyć zasobów wodnych w gminie Szastarka przy założeniu braku działań poprawiających zasobność wód podziemnych oraz ich jakość.

Realizacja proponowanych projektów nie powinna powodować uciążliwości skumulowanych dla terenów sąsiednich, w szczególności zabudowy mieszkaniowej oraz terenów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

VII.9. Oddziaływania na obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000

Proponowane w Strategii projekty będą realizowane poza najbardziej wartościowymi przyrodniczo obszarami na terenie gminy Szastarka – obszarem Natura 2000 Polichna PLH060078 oraz Roztoczańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. W tym miejscu należy podkreślić, że na terenie gminy Szastarka znajduje się znikomy fragment obszaru Natura 2000 Polichna (ok. 0,23 ha), a zgodnie z Rozporządzeniem Nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Szastarka nie ma Roztoczańskiego OCK (fragment Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Szastarka wskazywany jest na portalach mapowych, w tym <https://geoserwis.gdos.gov.pl>). W projekcie Strategii opisy oraz opracowania kartograficzne dotyczące form ochrony przyrody oparto na danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

W art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG określono etapową procedurę, która obejmuje trzy główne etapy⁹. Z punktu widzenia działań ocenianych w niniejszej Prognozie najistotniejsze znaczenie ma etap pierwszy.

Pierwsza część procedury składa się z etapu oceny wstępnej (z ang. „screening”) w celu ustalenia, czy plan lub przedsięwzięcie jest bezpośrednio związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000, czy jest konieczne, i czy to samodzielnie, czy w połączeniu z innymi przedsięwzięciami lub planami, może mieć znaczący wpływ na obszar. Jeżeli badanie przesądzi, że prawdopodobne jest wystąpienie znaczących skutków dla obszaru, należy przeprowadzić odpowiednią ocenę.

Wstępna kontrola może się różnić dla planów i przedsięwzięć, w zależności od ich skali i prawdopodobnych skutków. Można ją przeprowadzić w czterech krokach:

- 1) ustalenie, czy plan lub przedsięwzięcie jest bezpośrednio związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000 lub niezbędne do zarządzania nim;
- 2) zidentyfikowanie istotnych elementów planu lub projektu oraz ich prawdopodobnych oddziaływań;
- 3) określenie, na jakie (jeśli w ogóle) obszary Natura 2000 może mieć wpływ plan lub przedsięwzięcie, biorąc pod uwagę potencjalne skutki także w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami;
- 4) ocena, czy można wykluczyć prawdopodobne znaczące skutki dla obszaru Natura 2000.

⁹ Komisja Europejska 2021. Ocena planów i przedsięwzięć w odniesieniu do obszarów Natura 2000 - Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Zawiadomienie Komisji (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2021/C 437/01).

Działania i zamierzenia projektowe ujęte w Strategii:

- nie są związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000 Polichna PLH060078
- ze względu na rodzaj i skalę działań oraz prawdopodobną lokalizację planowanych działań i zamierzeń inwestycyjnych (tereny zurbanizowane) nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 Polichna PLH060078;
- nie wystąpi kumulacja oddziaływań z podobnymi działaniami i zamierzeniami w rejonie obszarów Natura 2000 na terenie gminy Szastarka;
- zdecydowanie można wykluczyć prawdopodobne znaczące, negatywne skutki dla obszaru Natura 2000 Polichna PLH060078.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na Obszarze tym zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.) – obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112). Zakaz ten nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.

Dodatkowo, należy podkreślić, że na podstawie art. 17 ust. 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) zakazy obowiązujące na terenie parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego. Jednakże, inwestycje takie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112).

Na obszarze Rostoczańskiego OCK w obrębie gminy Szastarka (zgodnie z danymi <https://geoserwis.gdos.gov.pl>) prawdopodobnie nie są planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Wyjątek może stanowić realizacja wodociągu (inwestycja celu publicznego) w części miejscowości Majdan Obleszcze (wydaje się, że w miejscowości tej zrealizowano wcześniej budowę wodociągu, jednakże brak dokładnej informacji o zasięgu tego projektu) położonym w obrębie Rostoczańskiego OCK zgodnie z danymi GDOŚ (<https://geoserwis.gdos.gov.pl>). Ze względu na skalę, charakter i lokalizację (teren zurbanizowany) ewentualna budowa wodociągu nie zagraża przyrodzie Rostoczańskiego OCK.

VIII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W wyniku wdrożenia projektowanej Strategii nie wystąpią negatywne oddziaływania transgraniczne. Wynika to z lokalizacji projektowych działań (znaczna odległość do wschodniej granicy państwowej) oraz ze skali i rodzaju proponowanych projektów.

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Nie przewiduje się zastosowania kompensacji przyrodniczej w stosunku do obszarów Natura 2000 Polichna PLH060078. W rezultacie realizacji Strategii nie wystąpią negatywne oddziaływania na cele i przedmiot ochrony tego obszaru.

X. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, analizy i interpretacji danych ilościowych i jakościowych, które pozwalają ocenić postępy wdrażania strategii. Wskaźniki zdefiniowane dla każdego kierunku działania są głównym narzędziem obserwacji zmian zachodzących w gminie w perspektywie lat 2025–2031. System ma charakter praktyczny – jego wyniki będą służyć władzom gminy jako podstawa do podejmowania decyzji zarządczych, aktualizacji planów inwestycyjnych oraz programów rozwojowych gminy.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- zapewnienie bieżącej informacji o stopniu realizacji celów strategicznych i operacyjnych,
- ocena skuteczności podejmowanych działań i efektywności wykorzystania środków finansowych,
- identyfikacja problemów i barier w realizacji projektów,
- wskazanie działań korygujących i rekomendacji dla przyszłych okresów programowania,
- wzmocnienie przejrzystości działań samorządu i komunikacji z mieszkańcami.

Monitorowanie realizacji strategii, prowadzone w cyklu rocznym, obejmuje:

- analizę wskaźników monitoringu strategii zdefiniowanych w Rozdziale 15 *Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia*,
- ocenę stopnia realizacji zadań inwestycyjnych i społecznych,
- analizę postępu finansowego w realizacji projektów,
- weryfikację zgodności działań z założeniami rocznego budżetu gminy oraz z Wieloletnim Planem Finansowym gminy.
- przedstawienie stanu realizacji Strategii w corocznym Raporcie o stanie gminy.

W projekcie Strategii zaproponowano szereg wskaźników osiągnięcia planowanych celów operacyjnych. Przykładowe wskaźniki związane z ochroną środowiska wyliczono poniżej (w ramach celu strategicznego II „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej”):

- długość wybudowanej sieci wodociągowej (km);
- długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km);

- liczba zmodernizowanych ujęć wody (szt.);
- liczba wybudowanych lub zmodernizowanych zbiorników retencyjnych (szt.);
- liczba poddanych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (szt.);
- liczba zamontowanych instalacji OZE w obiektach publicznych (szt.);
- liczba instalacji OZE zamontowanych w budynkach prywatnych (szt.);
- moc zainstalowanych źródeł OZE (kW/MW);
- liczba utworzonych punktów PSZOK (szt.);
- masa usuniętych wyrobów zawierających azbest (Mg);
- liczba wybudowanych elementów systemu małej retencji (szt.);
- liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska (szt.).

Na podstawie wyników monitoringu możliwe będzie dokonanie aktualizacji strategii, obejmującej korektę celów, kierunków działań, wskaźników oraz projektów.

Do celów monitoringu w kontekście środowiskowym, oprócz odpowiednich wskaźników zaproponowanych w Strategii, proponuje się wykorzystanie danych gromadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, jak również Urząd Gminy Szastarka. W szczególności chodzi o dane dotyczące jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu zachowania obszarów podlegających ochronie prawnej (postęp w realizacji celów środowiskowych).

Zgodnie ze swoimi kompetencjami urząd gminny powinien monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gminy i jego zmiany.

XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Strategia Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 - 2031 obejmuje powierzchnię 7 331 ha, zamieszkaną przez 5 344 osoby. Gmina Szastarka jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części powiatu kraśnickiego w województwie lubelskim.

Strategia Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031 została opracowana zgodnie z zasadami, metodyką, zakresem oraz uwarunkowaniami prawnymi zawartymi w następujących aktach prawnych:

- ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 poz. 1153 t.j.),
- ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2025 poz. 198 t.j.),
- ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112 t.j.)
- ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 poz. 1130 t.j.) oraz ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2025 poz. 527).

W Strategii przedstawiono misję, wizję rozwoju oraz cztery cele strategiczne wraz z towarzyszącymi im celami operacyjnymi.

Cel strategiczny I: Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka lokalna

Cel operacyjny 1.1 - Rozwój terenów inwestycyjnych i wsparcie przedsiębiorczości

Cel operacyjny 1.2 - Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

Cel strategiczny II: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej

Cel operacyjny 2.1 - Rozwój infrastruktury drogowej i transportowej

Cel operacyjny 2.2 - Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja

Cel operacyjny 2.3 - Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna

Cel operacyjny 2.4 - Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym

Cel strategiczny III: Silna i aktywna wspólnota lokalna

Cel operacyjny 3.1 - Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Cel operacyjny 3.2 - Nowoczesna i dostępna edukacja

Cel operacyjny 3.3 - Rozwój usług społecznych i integracja mieszkańców

Cel operacyjny 3.4 - Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego

Cel operacyjny 3.5 - Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Cel strategiczny IV: Bezpieczna i sprawnie zarządzana gmina

Cel operacyjny 4.1 - Wzmocnienie systemu bezpieczeństwa i obrony cywilnej

Cel operacyjny 4.2 - Cyfrowa i nowoczesna administracja

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2015 r., poz. 5441) gmina Szastarka należy do roztoczańsko-puszczańskiego obszaru funkcjonalnego, natomiast według klasyfikacji OSI (Obszar Strategicznej Interwencji) Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 należy do obszaru strategicznej interwencji Rostocze. Cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Szastarka na lata 2025 – 2031 są spójne z celami, zasadami i rekomendacjami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz

z polityką spójności na lata 2021 – 2027.

Projekt Strategii zawiera listę 93 projektów realizujących cele strategiczne. Projekty wskazują sposoby rozwiązywania określonych problemów, a także wzmacniają zidentyfikowane potencjały.

Jeżeli strategia rozwoju może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) konieczne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach postępowania opracowywana jest Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej „Prognoza”) skutków realizacji projektowanego dokumentu. Zakres merytoryczny Prognozy określa art. 51.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Zakres Prognozy oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WSTIV.411.3.2026.DS z dnia 20 marca 2026 r.) oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: DNS-NZ.7016.33.2026 z dnia 07 kwietnia 2026 r.).

Prognozę sporządzono stosując metody opisowe oraz analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, jak również identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Przeprowadzono analizę spójności celów Strategii z wiodącymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym. Ponadto, przeanalizowano cele oraz towarzyszące im kierunki działań pod kątem wyznaczania potencjalnych ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zapisy Strategii dotyczące działań inwestycyjnych są ogólne i nie zawierają konkretnych ram czasowych ani szczegółów ilościowych oraz technologicznych. W kontekście proponowanych projektów, w większości nie są też znane ich szczegółowe lokalizacje. Z tych względów Prognoza ma charakter jakościowy. Projekty zaproponowane w Strategii mają przeważnie charakter neutralny lub pozytywny w kontekście oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski gmina Szastarka należy do makroregionu Wyżyny Lubelskiej i mezoregionu Wzniesienia Urzędowskie oraz do makroregionu Roztocze i mezoregionu Roztocze Zachodnie. Na obszarze gminy Szastarka zlokalizowane są trzy złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Na obszarze gminy Szastarka nie ma cieków naturalnych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) na terenie gminy Szastarka wyznaczono 4 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych. Ogólny stan wód JCWP na terenie gminy jest zły. Osiągnięcie celów środowiskowych dla wszystkich JCWP (do 2027 roku) określa się jako zagrożone.

Na terenie gminy Szastarka nie ma zagrożeń powodziowych. Lokalne podtopienia mogą być konsekwencją obfitych opadów w okresie letnim i nagłych roztopów miększej pokrywy śnieżnej w okresie wiosennym.

Gmina Szastarka położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406. Obszar gminy znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 88 (GW200088), nr 89 (GW200089) i nr 118 (GW2000118). Prowadzony monitoring wód podziemnych wykazał, iż stan jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy jest dobry.

Pokrywa glebowa gminy Szastarka odzwierciedla zróżnicowaną budowę geologiczną regionu. Największą powierzchnię zajmują gleby utworzone z lessów i utworów lessopodobnych, a także z

piasków i glin zwałowych. Z pyłów lessowych powstały gleby brunatne właściwe, które dominują w gminie oraz lokalnie występujące czarnoziemy. Są to gleby żyzne, cechujące się wysokim poziomem próchnicy i dużą zawartością związków mineralnych. Wspólnie z glebami brunatnymi występują gleby bielcowe oraz rędziny. Na terenie gminy przeważają gleby klas bonitacyjnych II-IV.

Na obszarze gminy przeważa szata roślinna o charakterze antropogenicznym. Działalność człowieka wywołała przeobrażenia naturalnych zbiorowisk roślinnych na tereny zabudowane oraz tereny upraw polowych. Obserwuje się tu przewagę roślin kulturowych, do których należą zboża, ziemniaki, rośliny pastewne czy rośliny sadownicze.

Obszar gminy cechuje się niską lesistością. Lasy, grunty leśne oraz zakrzewione stanowią jedynie ok. 11% jej powierzchni. Jedne z większych obszarów leśnych zlokalizowane są w północno-zachodniej i centralnej części gminy. W południowej części gminy również zauważalne są obszary leśne, lecz o niewielkiej powierzchni. Głównym gatunkiem drzew na terenach leśnych jest buk oraz sosna. Oprócz tego występuje dąb, brzoza, topola i inne. Fauna gminy Szastarka jest charakterystyczna dla terenów wiejskich z niewielkim udziałem terenów leśnych. Z większych gatunków ssaków dziko żyjących w pobliżu lasów oraz pól można spotkać sarny, jelenie lisy, zające, dziki, myszy polne. Najliczniejszą grupą są ptaki, w tym zarówno gatunki lęgowe pospolite, jak kukułka, jeżyk, kos, modraszka, bogatka, sroka, kawka, gawron, wróbel, zięba, szczygieł, jak i gatunki zagrożone wyginięciem, takie jak dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, dymówka, oknówka, pliszka, wilga, gil, dudek, zimorodek, słowik szary, bocian biały oraz muchołówka białoszysza. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Szastarka stanowi znikomy udział w ogólnej powierzchni obszaru gminy.

Do najważniejszych problemów ochrony środowiska na obszarze gminy należą:

- zły stan wód powierzchniowych;
- brak sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy;
- niskie emisje na terenach intensywniej zurbanizowanych (natężenie zależne od panujących temperatur w chłodniejszej części roku);
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura segregacji oraz recyklingu odpadów;
- obserwowane zmiany klimatu powodujące konieczność podjęcia działań w zakresie retencji wody, poprawy gospodarki wodnej oraz adaptacji przestrzeni do ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Cele projektu Strategii są zgodne z celami: Ósmego Programu działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska, Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityki energetycznej Polski do 2040 r., Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Programem ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska zapewni w szczególności realizacja celu strategicznego II „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej” oraz towarzyszących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 2.2 - Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja;

Cel operacyjny 2.3 - Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna;

Cel operacyjny 2.4 - Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

W Prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. Na etapie sporządzania Strategii nie są znane szczegóły dotyczące planowanych przedsięwzięć / projektów (rodzaj, wielkość, technologia, dokładna lokalizacja). Strategii towarzyszy lista 93 projektów realizujących cele strategiczne. Część projektów ma charakter nieinwestycyjny i w związku z tym ich bezpośredni wpływ na środowisko można określić jako neutralny. Pośrednio, w przyszłości mogą charakteryzować się

natomiast oddziaływaniami pozytywnymi (np. edukacja, w tym ekologiczna). W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych celów strategicznych i związanych z nimi projektów. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania pozytywne i negatywne i poddano je ocenie zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

W Prognozie przeprowadzono wstępną identyfikację potencjalnych oddziaływań, a następnie dokonano ich bardziej szczegółowej analizy w kontekście zdrowia ludzi i poszczególnych elementów środowiska. Charakter proponowanych projektów wskazuje, że zdecydowanie będą przeważały oddziaływania o charakterze pozytywnym dla środowiska oraz oddziaływania neutralne.

Prawdopodobnie nie nastąpi realizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Wśród planowanych przedsięwzięć (w ramach projektów) mogą znaleźć się przedsięwzięcia, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i których realizacja może wymagać przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. Podczas sporządzania Prognozy nie dysponowano danymi i informacjami, na podstawie których można byłoby jednoznacznie przesądzić o ryzyku wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań lub braku takich oddziaływań w odniesieniu do niektórych projektów. Przypuszcza się, że rozstrzygnięcia w tym kontekście będą możliwe wówczas, gdy zadania projektowe zostaną skonkretyzowane i powstaną karty informacyjne planowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę stopień szczegółowości analizowanego dokumentu programowego Prognoza ma charakter ostrzegawczy, wskazując zamierzenia, które potencjalnie mogą być problematyczne z punktu widzenia ochrony środowiska.

Projekty, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko zostały wstępnie zidentyfikowane przy uwzględnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Spośród zidentyfikowanych pięciu projektów (jeden projekt – „Zwiększenie odporności systemu na kryzysy” został umieszczony w dwóch rodzajach przedsięwzięć), które należą do 4 rodzajów przedsięwzięć, prawdopodobnie żaden nie znajdzie się w obrębie obszarów podlegających ochronie prawnej (uwzględniając formalne ustalenia dotyczące granic obszarów chronionych w gminie Szastarka).

Zakłada się, że projekty, które generować będą przeważające pozytywne oddziaływania na środowisko wchodzić w skład celu strategicznego II „Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej” i towarzyszących celów operacyjnych:

- 2.2 - Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa i retencja;
- 2.3 - Transformacja energetyczna i efektywność energetyczna;
- 2.4 - Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Szereg projektów, które wykazują neutralny charakter z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze będą miały istotne, pozytywne oddziaływanie społeczne. W szczególności chodzi o projekty w ramach celu strategicznego III „Silna i aktywna wspólnota lokalna” i następujących celów operacyjnych:

- 3.1 - Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- 3.2 - Nowoczesna i dostępna edukacja;
- 3.3 - Rozwój usług społecznych i integracja mieszkańców;
- 3.4 - Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 3.5 - Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Realizacja zapisów Strategii nie wpłynie negatywnie na system przyrodniczy gminy Szastarka oraz jej przyrodnicze powiązania wewnętrzne i zewnętrzne. Proponowane w Strategii projekty będą realizowane poza najbardziej wartościowymi przyrodniczo obszarami na terenie gminy Szastarka – obszarem Natura 2000 Polichna PLH060078 oraz Roztoczańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Wyjątek może stanowić realizacja wodociągu (inwestycja celu publicznego) w części miejscowości Majdan Obleszcze (zrealizowano tam już wcześniej budowę wodociągu, jednak brak szczegółów o jego zasięgu) położonej w obrębie Roztoczańskiego OCK zgodnie z danymi GDOŚ (<https://geoserwis.gdos.gov.pl>). Ze względu na skalę, charakter i lokalizację (teren zurbanizowany) budowa wodociągu nie zagraża przyrodzie Roztoczańskiego OCK. Należy zaznaczyć, że na terenie gminy Szastarka znajduje się niewielki fragment obszaru Natura 2000 Polichna (ok. 0,23 ha), a zgodnie z Rozporządzeniem Nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Szastarka nie ma Roztoczańskiego OCK (fragment Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Szastarka wskazywany jest na portalach mapowych, w tym <https://geoserwis.gdos.gov.pl>). W projekcie Strategii opisy oraz opracowania kartograficzne dotyczące form ochrony przyrody oparto na danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Nie przewiduje się zastosowania kompensacji przyrodniczej w stosunku do obszaru Natura 2000 Polichna PLH060078. W rezultacie realizacji Strategii nie wystąpią negatywne oddziaływania na cele i przedmiot ochrony tego obszaru.

W projekcie dokumentu zdecydowanie przeważają projekty, które charakteryzują się oddziaływaniami pozytywnymi na środowisko przyrodnicze (np. z zakresu rozwoju energii odnawialnej, efektywności energetycznej, ochrony wód przed zanieczyszczeniem), jak również pozytywnymi oddziaływaniami o charakterze społecznym. Realizacja celów strategicznych spowoduje kumulację oddziaływań pozytywnych, w szczególności w sferze ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, rozwoju energii odnawialnej, efektywności energetycznej oraz w sferze społecznej. Niewątpliwie, skumulowane oddziaływania negatywne mogą dotyczyć wód podziemnych przy założeniu braku działań poprawiających jakość wód (systemy kanalizacyjne, przydomowe oczyszczalnie ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami).

W wyniku wdrożenia projektowanej Strategii nie wystąpią negatywne oddziaływania transgraniczne. Wynika to z lokalizacji projektowanych działań (znaczna odległość do wschodniej granicy państwowej) oraz ze skali i rodzaju proponowanych projektów.

System monitoringu strategii dostarcza informacji na temat stopnia osiągnięcia założonej wizji i wyznaczonych celów poprzez analizę wskaźników. Celem systemu monitoringu jest:

- zapewnienie bieżącej informacji o stopniu realizacji celów strategicznych i operacyjnych,
- ocena skuteczności podejmowanych działań i efektywności wykorzystania środków finansowych,
- identyfikacja problemów i barier w realizacji projektów,
- wskazanie działań korygujących i rekomendacji dla przyszłych okresów programowania,
- wzmocnienie przejrzystości działań samorządu i komunikacji z mieszkańcami.

Monitorowanie realizacji strategii, prowadzone w cyklu rocznym, obejmuje:

- analizę wskaźników monitoringu strategii zdefiniowanych w Rozdziale 15 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- ocenę stopnia realizacji zadań inwestycyjnych i społecznych,
- analizę postępu finansowego w realizacji projektów,
- weryfikację zgodności działań z założeniami rocznego budżetu gminy oraz z Wieloletnim Planem Finansowym gminy.
- przedstawienie stanu realizacji Strategii w corocznym Raporcie o stanie gminy.

Do celów monitoringu w kontekście środowiskowym, oprócz odpowiednich wskaźników zaproponowanych w Strategii, proponuje się wykorzystanie danych gromadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, jak również Urząd Gminy Szastarka. W szczególności chodzi o dane dotyczące jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu zachowania obszarów podlegających ochronie prawnej (postęp w realizacji celów środowiskowych).

Zgodnie ze swoimi kompetencjami urząd gminny powinien monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gminy i jego zmiany.

Wykorzystane materiały

Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł. 2021. Roztocze Zachodnie (343.21). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 438–439.

Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Gajek G. 2021. Wzniesienia Urzędowskie (343.15). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 430–431.

GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za 2024 rok. Lublin, kwiecień 2025.

GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu i metodą przeniesienia. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

Komisja Europejska 2021. Ocena planów i przedsięwzięć w odniesieniu do obszarów Natura 2000 - Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Zawiadomienie Komisji (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2021/C 437/01).

Matuszkiewicz J. M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. Prace Geograficzne nr 158. IGiPZ PAN; Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydaw. PAN. Wrocław; Warszawa; Kraków.

Mieloch I. Domagała O. 2025. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Szastarka.

Mikołajków J., Sadurski A. (red.) 2017. Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2017. Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Państwowa Służba Hydrogeologiczna, 2020. Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019. Listopad 2020, Warszawa.

PIG-PIB 2025. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 r. Warszawa 2025.

PIG-PIB 2025. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych (stan na 31.12.2025 r.)

PIG-PIB. Karta informacyjna JCWPd nr 118 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-100-119.html>

PIG-PIB. Karta informacyjna JCWPd nr 88 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-80-99.html>

PIG-PIB. Karta informacyjna JCWPd nr 89 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-80-99.html>

Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko. ISBN 978-92-79-28969-9, Unia Europejska, 2013.

Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Zinkiewicz W., Zinkiewicz A. 1975: Atlas klimatyczny województwa lubelskiego 1951-1960. Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Lublin.

Dokumenty programowe i prawne

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.).

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska (Rada UE przyjęła 8 program działań w zakresie środowiska 29 marca 2022 r.; Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r.)

Obwieszczenie 1/2025 z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego 2025, poz. 758).

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.).

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (Monitor Polski 2021 r., poz. 264).

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300).

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021 (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 roku).

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013).

Uchwała Nr XCVIII/1792/2025 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia projektu Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego, w celu zasięgnięcia opinii podmiotów wymienionych w ustawie.

https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=936&action=details&document_id=2141618

Strony internetowe

Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Geoportal krajowy <https://mapy.geoportal.gov.pl>

Hydroportal ISOK https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce <https://mapa.korytarze.pl/>

Portal mapowy: <https://polska.e-mapa.net>

System Informacji Przestrzennej, Urząd Gminy Szastarka <https://szastarka.e-mapa.net/>

Spis rycin i tabel

Ryciny

Ryc. 1. Położenie gminy Szastarka w województwie lubelskim.

Ryc. 2. Położenie mezoregionu Wzniesienia Urzędowskie (343.15) w makroregionie Wyżyna Lubelska (343.1).

Ryc. 3. Położenie mezoregionu Rostocze Zachodnie (343.21) w makroregionie Rostocze (343.2).

Ryc. 4. Wstępna ocena ryzyka powodziowego w gminie Szastarka.

Ryc. 5. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 w gminie Szastarka.

Ryc. 6. Jednolite części wód podziemnych na obszarze gminy Szastarka.

Ryc. 7. Podział województwa lubelskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2024 rok.

Ryc. 8. Granica Rostoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w kontekście granicy gminy Szastarka.

Ryc. 9. Granica obszaru Natura 2000 Polichna w kontekście granicy gminy Szastarka.

Ryc. 10. Projektowany korytarz ekologiczny uzupełniający w gminie Szastarka - Rostocze Lubelskie KPdC-1D.

Tabele

Tab.1. Lista projektów w ramach celu strategicznego I: Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka lokalna.

Tab. 2. Lista projektów w ramach celu strategicznego II: Rozwój infrastruktury technicznej i środowiskowej.

Tab. 3. Lista projektów w ramach celu strategicznego III: Silna i aktywna wspólnota lokalna.

Tab. 4. Lista projektów w ramach celu strategicznego IV: Bezpieczna i sprawnie zarządzana gmina.

Tab. 5. Wybrane dane statystyczne dla gminy Szastarka (BDL, dane za 2024 r.).

Tab. 6. Wykaz złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej w gminie Szastarka - tys. m³.

Tab. 7. Charakterystyka JCWP rzecznych na terenie gminy Szastarka.

Tab. 8. Wyniki monitoringu JCWP obejmujących teren gminy Szastarka w roku 2024.

Tab. 9. Postęp w osiąganiu celów środowiskowych poszczególnych JCWPd w okresie 2011-2019.

Tab. 10. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na terenie gminy Szastarka.

Tab. 11. Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Załącznik 1. Oświadczenie autora prognozy.

14 kwietnia 2026 roku

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Witold Wąsoszyński